

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inratej
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Naš novi ban

Imenovanju novega bana naše banovine z dobro premišljenih razlogov nismo posvetili tiste velike pozornosti, kot bi jo bili kot glasilo slovenskega naroda radi in kot jo je do dejstvo tudi zaslužilo. Toda hoteli smo, da se razlega najprej odmev tega dogodka po vsej naši ožji domovini, da bomo lahko slišali brez posredovanja časopisja, brez najmanjše trohice propa- gande, čisti in nepotvorjeni glas slovenskega ljudstva v odgovor na kraljevi ukaz, s katerim je bil postavljen na čelo dravske banovine. Slo- venije, ban dr. Marko Natlačen. Brez časopis- nega navijanja so sami od sebe zagoreli po vsej Sloveniji v petek in v soboto zvečer kresovi veselja, z baklami v rokah je šlo ljudstvo na ulice po mestih in trgih, s pesmijo v ustih so proslavljale ta dogodek naše slovenske vasi in trepetajoče lučke z naših bregov, kjer smejejo slovenske kmetije, so oznanjale, da je tudi tam srce drhtelo v sreči, ki ni hotela ostati zaprta. Ljubljana pa je imela priložnost videti, kako izgledajo sprevodi, ki jim je gonilna sila prepi- ranje, ki žubori iz vselega srca.

Danes, po preteku prvih dni, se lahko za- držimo pri tem glasu našega ljudstva, ki je trepetal nad slovensko domovino. Nikdo ga ni izžival, ampak odtrgal se je kakor skala, ka- dar njena teža postane prevelika. Prisel je, ves čist in lep, kakor pesem slovenske mladine, ka- dar nima nobenega drugega sredstva, da izraža svojo srečo. Ničesar o maščevanju in o hudob- nosti ni bilo v njem. Bil je to čisto naravni od- dih po pretrpelih ponižanjih. Vrisk srca po dolgem, mučnem molku...

Danes tudi lahko rečemo s slovenskim ljud- stvom vred, da smo srečni tega njegovega čiste- ga vriska, presrečni, da nas je v našem pričako- vanju varal, ampak več kakor potrdilo to, kar smo o njem navzlic vsemu krivičnemu natoč- vanju vsa pretekla leta nazaj pisali z nevklo- njeno doslednostjo. Da je namreč ostalo zvesto Bogu in državi, zvesto svojim voditeljem zvesto svojim davnim tradicijam. Da so bila giba- nja, ki so šla po naši deželi, li houdourjem, ki tu pa tam kaj zrahljajo, a ki podobe zemlje ne spreminjajo.

Novi ban, ki ga nam je kraljeva volja dala za najvišjega predstavnika države v naši deželi, je vriskajoči odmev iz dolin in bregov Slovenije tudi pravilno razumel. Dolgoletno bivanje med molččim slovenskim ljudstvom, v katerim je delil trpljenje in upe, mu je še bolj zjostrilo posluš za utripanje ljudskega srca. Zato pa je bila tudi njegova prva izjava, ko je nagovoril svoje uradništvo v soboto dopoldne, kakor tepel poždrav temu ljudstvu zunaj, ki mu je dosedaj služil kot svetovalec in ki mu hoče odselej zopet služiti kot zastopnik državne oblasti.

V imenu Onega, ki vodi usodo narodove hoče začeti svoje delo. Da to ni fraza, nam pove vse njegovo dosedanje javno in zasebno življe- nje in delovanje, kjer je bila zvestoba do krščanskega Boga tista železna smerica, od ka- tere se ni nikoli oddaljil. Kako krasno se to ujema z našim ljudstvom, pokornim trdi službi krščanske vere, kako krasno se to sklada z nje- govim nepokvarjenim naziranjem, da izvira vsa oblast od Boga in da se mora tudi oblast držati mej, ki so jih potegnili za vse enako božji in naravni zakoni. ako želi, da bo ljudstvo imelo v njo upravičeno zaupanje. Vera ni samo dobro za ljudstvo, »ker brzda njegove slab- gone« kot smo to že tolikokrat slišali, ampak je ustvar- jajoči in konservativni princip vsakega člove- škega občestva, če sta ji enako pokorna oblast in ljudstvo. Na to osnovo je novi gospod ban postavil svoje bodoče delovanje. Za njega, to vsi vemo, je njegova krščanska izpoved in v novo delovanje prenešana doslednost, ki smo jo na njem občudovali, odkar je stal pred našim ljudstvom, toda za nas vse druge je to zadošče- nje, da se je v tem osnovnem vprašanju ustvari- la harmonija med ljudstvom in med oblastjo in da bo zvestoba do krščanske vere osnova vsega javnega dela. Iz tega osnovnega načela, ki ga je gospod ban tako jasno izpovedal pred vsem državnim uradništvom — tudi onim ki ga v soboto ni bilo v banski palači — in pred vsem slovenskim ljudstvom, je, paster ob strani cene- no dajanje obljub in prebivanje pravih živ- stev, takoj potegnil dva jeklene dosledne sklepa.

»Ostanimo stalno v zvezi z ljudstvom,« je dejal. Z ljudstvom, ki orje in seje po naših po- ljih, z ljudstvom, ki ustvarja ob tovarniških strojih in v rokah rudnikov, z ljudstvom, ki se peha v poštem obrti in trgovini, ki s svojim umom doprinese k bogastvu naše kulture, z ljudstvom, ki v trpljenju pošeno vzgaja naš mladi rod, jamstvo našega trajanja. Med urad- ništvom in ljudstvom so zazijali prepadi, ki jih nas mora biti strah. Toda življenje je le tam, kjer je ljudstvo. Kar se od njega loči, vsiha, gnije, odpada a s svojo gnalbo vendar vnaša trup v zdravo ljudsko življenje. Trdo delo čaka novega gospoda bana, to ve on sam in to vemo vsi, toda položil je prst na rano, ki nas že dolgo boli in čimprej se mu bo s sodelovanjem vseh dobrih volj posrečilo, da vzpostavi zdrav, krvni obtok med ljudstvom — ki je država — in urad- ništvom, ki so služitelji ljudstva, tem bolj bo utrdil državo in tem bolj bo tudi sprostil vse ustvarjajoče sile, ki so v veliki meri dozdaj spale v ljudstvu, ki se je čutilo tuje v svojem domu.

Med narodom je padlo zaupanje v zako- nitost in je trpela vera v nepristransko držav- nih oblasti. Naša naloga je, da to popravimo! To je drugi sklep novega bana. Trpka ugotov- ita a resnična. Ni potrebno atemeljevati je. Vsa slovenska dežela je temu živ dokaz. Hvala Bogu in v veri zasidrani zvestobi ljudstva, da ni prišlo hujše. Zakon je bil v očeh našega ljud- stva svet odsej oblasti, ki prihaja od Boga. Zakon mu je bil neopokljivi, tr- ali lahek. Delo gosposkega se opravljal oni, ki so vero v sve- tosti zakona sistematično rušili večinoma iz poli- tične neumnosti ali iz sebične onolosti. Državo- tvorno delo najvišjega pomena pa bo vršil oni v naši deželi, ki bo z železno roko zopet vzpos- tavil spoštovanje do zakona in do državne ob- lasti tako, da bo vsakdo, neglede na njegovo politično prepričanje, videl v zakonu nepri- stranskega zaščitnika, kamor se lahko z mirno

Narodno socialistični kongres v Nürnbergu

Hitler hoče „čisto nemško pleme“

Židje so zdaj v Nemčiji narodna manjšina - Na zunaj ponuja Hitler mir

Nürnberg, 16. sept. Sinoči ob 9. je zasedal nemški državni zbor. Portal poslopja je bil okra- šen s svežim zelenjem, na stopnicah in na hodni- kih so pa stale sveže cvetlice, skoraj samo v rdeči barvi. Na obeh straneh poslanskih sedežev, ki jih je 669, je okoli 300 sedežev za občinstvo, Balkon je bil določen za častne goste in diplo- matski zbor. Tudi za balkonom so imeli domači in tuji novinarji svoje prostore.

Poslanci so začeli prihajati v sejno dvorano celo uro pred začetkom seje. Okoli 8.30 so začeli

prihajati člani diplomatskega zbora, nato so pa zavzeli svoje prostore člani vlade, med njimi voj- ni minister general Blomberg, grof Schwerin Kro- singa, Kerrl, Seldte in drugi ministri.

Točno ob devetih so poslanci vstali in dvig- nili desno roko v pozdrav kanclerju Hitlerju, ki je prišel v dvorano v spremstvu predsednika rajhstaga generala Göringa in svojega namestnika Hessa. Nato je predsednik parlamenta general Gö- ring otvoril zasedanje državnega zbora in dal pre- čitati naslednje tri zakone:

Trije značilni novi zakoni

Zmaga kljukaste zastave

1. Zakon o državni zastavi: rajhstag je soglas- no sprejel ta zakon, ki se glasi:

Državne barve so črna-bela-rdeča. Državna in nacionalna zastava je zastava s kljukastim kri- žem. To je obenem tudi trgovska zastava. Voditelj in državni kancler odreja obliko državne vojne zastave in državne uradne zastave. Državni notra- nji minister bo izdal, v kolikor ne bo pristojen vojni minister, pravne in upravne določbe, potreb- ne za izvedbo in dopolnitev tega zakona. Ta za- kon stoji v veljavo na dan proglasitve.

Kdo je nemški državljan

2. Zakon o nemškem državljanstvu. Rajhstag je soglasno sprejel tale zakon, ki proulaša:

Državljan je tisti, ki pripada zvezi zaščite nemškega rajha in je zato izrečno obvezan. Držav- ljanstvo se pridobi po določbah zakona o držav- ljanstvu rajha in pripadnosti državi. Državljan rajha je samo tisti državni pripadnik Nemčije ali plemenske sorodne krvi, ki s svojim obnašanjem dokaže, da je voljan in sposoben služiti v zvestobi nemškemu narodu v rajhu. Pravica do državljan- stva rajha se pridobi z izdajo lista o državljan- stvu rajha. Državljan rajha je edini, ki ima polne politične pravice po določbah zakona. Državni notranji minister izdaja sporazumno z namestni- kom voditelja pravne in upravne določbe, potreb- ne za izvedbo in dopolnitev tega zakona.

Hitlerjev govor

Po prečitaniu zakonov, ki so bili spre- jeti brez glasovanja kar z dviganjem rok in z vzkliki, je general Göring predal besedo držav- nemu kanclerju.

Zunanja politika

Nemški narod je našel pot edinstva, po kateri je več stoletij zamaš hrepenel. Nem- čija je spet zdrava. Njene ustanove so na vznotraj in navzven v popolnem redu. Tem večja je zato odgovornost vodstva. Naša edina linija je naša velika in neporušljiva ljubezen do mira. Zdi se, da je to potrebno poudariti, ker se nekateri listi neprestano trudijo, da bi potegnili Nemčijo v krog svoj- jih kombinacij. Pišejo, da bo Nemčija na- padla Avstrijo, Rusijo itd. Mislim, da ni niti potrebno naglasiti, da nemška vlada ne iz- daja ukrepov zaradi svojega stališča proti katerikoli drugi vladi, temveč izključno na podlagi svoje odgovornosti do Nemčije. Ni cilj našega dela, da bi si uspehe, ki smo jih dosegli, pokvarili s kakšno lahkomišno pu- stolovščino. Cilj ponovne uvedbe nemške vo- jaške obveznosti ni bil v tem, da bi ogrozili svobodo katerekoli naroda, temveč samo to, da bo ta vojska branila nemški narod. Mi ne zavzemamo nikakega stališča do dogo- kov, ki se ne tičejo neposredno Nemčije, že- limo pa, da nas tudi drugi ne spravljajo v svoje kombinacije.

Razmerje do Litve

Zato pa s tem večjim vznemirjenjem spremlja nemški narod dogodke v Litvi in v Klaipedi. Že nekaj let je nemški element v teh krajih v nasprotju z mirovnimi pogo- dumi izpostavljen preganjanju; edini zločin teh ljudi je, da so Nemci in hočejo to tudi ostati. Nemška vlada spremlja te dogodke z veliko pozornostjo in ogorčenjem. Vlada misli, da mora DN posvetiti vse svoje zani- manje avtonomiji Klaipede, preden bi do- godki mogli zavzeti takšne oblike, da bi se nekega dne morali vsi kesati.

Volitve, ki se zdaj tam pripravljajo, so zasmehovanje pravice in vseh mednarodnih obveznosti. Nemčija ne zahteva ničesar pre- tiranega, ko zahteva, da Litvo prisiliijo, da se ravna po sklenjenih pogodbah.

Mislim, da narod 65 milijonov ljudi ima

vestjo zateka, ne pa dremelj, s katerim bje vsakokratni režim v imenu države po političnih nasprotnikih.

Novi gospod ban si je natovoril ogromna bremena. Mnogo lažje bi bilo zanj osebno, če bi si bil izbral drugi program. Toda potem bi on ne bil tisti moč, ki ga je sloven-ko ljudstvo iskreno pozdravilo, ker od njega pričakuje, da bo v imenu Onega, ki vodi usodo narodove, v svetem sodelovanju z njim krepil našo državo na njeni izpostavljeni severni meji. Bog ga naj vodi pri vsem njegovem delu!

Zaščita nemške krvi in časti

3. Zakon o zaščiti nemške krvi in nemške ča- sti. Prejet spoznanja, da je čistoča nemške krvi glavni pogoj za nadaljnji obstoj nemškega naroda, in polna nezlomljive volje, da zagotovijo čisto- čast za svo bodočnost, je rajhstag soglasno sprejel ta- le zakon:

Prepovedano je sklepati zakone med židi in državni pripadniki nemške ali plemenske sorod- ne krvi. Ti zakoni so neveljavni, čeprav bi se bili, da se ognejo temu zakonu, sklenili v inozemstvu. Tožba za razveljavljenje lahko vložijo samo državni tožilec. Prepovedano je izvenzakonsko spolno razmerje med židi in državni pripadniki nemške ali plemenske sorodne krvi. Židje ne smejo najeti v svojem gospodinjstvu ženske, državne pripadni- ce nemške ali sorodne krvi izpod 45 let. Židom je prepovedano razobežati državno in nacionalno za- stavo in nastopati z državnimi barvami. Dovolje- no jim je nastopati z židovskimi barvami. Kdor bo kršil prepoved čl. 1, bo kaznovan z ječo. Moški, ki bi prekršil čl. 2, bo kaznovan z zaporom ali ječo. Kdor bo prekršil določbe čl. 3 ali 4, bo kaz- novan z zaporom do leta dni in denarno globo ali z eno izmed obeh kazni. Državni notranji minister izdaja sporazumno z namestnikom voditelja iz z državnim pravosodnim ministrom pravne in uprav- ne predpise, potrebne za izvedbo in dopolnitev tega zakona. Ta zakon stoji v veljavo z razgla- sitvijo, čl. 3. pa dne 1. januarja 1935.

pravico, da ga bolj spoštujejo, kakor spo- štujejo kaprice dvomilijonskega naroda.

Obračun s kominternom

Boljševiška internacionala, je nadaljeval Hitler, je začela novo načrtno akcijo za dra- ženje naroda. Kongres kominterne je naj- bolje dokazal iskrenost, ki jo je Rusija za- htevala zastran politike nevmešavanja v za- vede drugih držav. Mi smo vsekako trdno odločeni, upreti se boljševiškim revolucio- narnim agitacijam v Nemčiji in jim posta- viti nasproti izdatnejše orožje nacionalno socialistične vzgoje nemškega naroda. Stran- karski kongres je najboljši dokaz, da ni po- voda za strah, da bi se posrečel poskus boljš- eviške revolucije v Nemčiji. Tu gre izključ- no samo za židovske elemente, ki se pojav- ljajo kot nosilec destruktivnega uničevanja naroda.

Kršitev nemške zastave v Ameriki, li- kvidirana na najlojalnejši način s izjavo ameriške vlade, je močno potrdilo za točnost in resničnost naše nar.-socialistične zakono- daje, ki vnaprej odreja ukrepe, da se po- dobní dogodki na področju naše uprave in našega pravosodja preprečijo in v nobenem primeru ne dovolijo.

Abesinija pred Zvezo narodov

Italija zadovoljna z mandatom?

De Valera predlaga novo mednarodno mirovno konferenco

Zeneva, 16. sept. o. Pododbor strokovnjakov, ki pripravlja besedilo resolucije za odbor petori- ce, se je sestel že zgodaj, da pripravi končno be- sedilo. To besedilo je namreč moralo biti gotovo do 5. popoldne, ko se je sestel odbor petorice in obravnaval način, kako bi bila ta resolucija spo- ročena zastopniku Italije, ki odbora petorice ne priznava, in pa zastopniku Abesinije. Izhod tej težavi se je našel na ta način, da bo resolucija prebrana na slovesni seji Sveta ZN in da bosta na tej seji zastopnika Italije in Abesinije izvedela za stališče Zveze narodov. Vendar pa bo predeed- nik odbora petorice, španski delegat de Madariaga, jutri dopoldne obiskal barona Aloisija in mu spo- ročil zaključke odbora petorice. Nocoj so se raz- nesle vesti, da bo baron Aloisi jutri zjutraj odpo- tneal z letalom v Rim, da pripravi skupno z Mus- solinijem zaključke, ki bo sprejel na seji italia- nske vlade v sredo. Prvotno se je mislilo, da bo na tej seji Mussolini sporočil izstop iz Zveze na- rodov, vendar pa sporoča »Tempo« dopisnik, da položaj v Rimu ni tako brezupen. Današnji »Mes- sagero« namreč piše, da ni izključeno, da bi se Italija zadovoljila z mandatom nad Abesinijo, ki bi bil enak mandatu nad Irakom.

Zagrebska vremenska napoved. Pretežno obla- čno, semintja deževno, zmerno hladno.

Novi zakoni

Ob koncu svojega govora je drž. kancler omenil zakonske načrte, navedene pri otvo- ritvi rajhstaga in priporočil, da jih parla- ment sprejme. Prvi in drugi zakon, je dejal Hitler, pomenita dolg hvalečnosti nacionalno socialističnemu gibanju, pod čigar simbolom se je Nemčija vrnila v svobodo. Tretji zakon je pa poskus, za zakonito ureditev problema, ki bi ga sicer morala urediti samo stranka. Za vsemi tremi zakoni, je končal Hitler svoj govor med odobravanjem rajhstaga, stoji stranka, za njo pa ves nemški narod.

En narod, ena država, en voditelj

Za Hitlerjevim govorom je vstal pred- sednik rajhstaga general Göring in v izerp- nem govoru obrazložil vse tri sprejete za- kone. Rajhstag jih je soglasno sprejel. Na vseh klopek je trajalo ploskanje več minut. Predsednik rajhstaga se je nato zahvalil vo- ditelju v imenu parlamenta. Svoj govor je končal z besedami: En narod, ena država, en voditelj in nad vsemi naša zastava, naš bojni znak, naš kljukasti križ. Živel naš voditelj!

Nato je stopil naprej voditelj Hitler in se obrnil na poslance:

Pravkar ste sprejeli zakone, katerih pravi pomen se bo v polnem obsegu pokazal šele čez več stoletij. Skrbite za to, da narod sam ne bo krenil s pota tega zakona. Skrbite, da se bo naš narod sam ravnal po tem zakonu. Skrbite, da bo ta zakon še bolj discipliniral ves nemški narod, ki ste vi zanj odgovorni

Židje - narodna manjšina

V pojasnilu o novih zakonih, ki ga je dal pred zbranimi prvaki narodno-socialistične stranke, je državni kancler Hitler izjavil, da usvarjajo novi za- koni popolnoma jasno sliko o položaju židov v Nem- čiji. Nemčija, je dejal Hitler, želi ustreči zahtevam svetovnega zionističnega kongresa s tem, da pro- glaša v Nemčiji živeče žide za narodno manjšino. Zdaj bo na tej podlagi mogoče urediti in urediti od- nošaje med nemškim in židovskim narodom. Židov- ska narodna manjšina v Nemčiji dobi na podlagi novih zakonov pravico do lastnega nacionalnega in kulturnega življenja. Imela bo lanko svoje lastne šole, svoja lastna gledališča, lastne športne organizacije. Z eno besedo bo lahko živeła lastno življenje na vseh področjih. Razumljivo pa je, da se židje ne bodo smeli mešati v vprašanja nemške državne politike in nemškega narodnega življenja.

Mimohod vojske in paradni napad letal

Nürnberg, 16. sept. c. Današnji dan hitlerjevskih svečanosti v Nürnbergu je bil posvečen orosavi nemške vojaške moči. Mimo Hitlerja je korakala naj- modernjša sodobna armada v Evropi, ki je opre- mljena s pripravami, ki so tehničar na visku. Danes je bila tudi prva večja letalska vojaška parada, ki jo je vodil znani nemški letalec Udet, ki je bil nedavno povišan v polkovnika. Na vojaškem vzdržališču je bila zgrajena naselbina z visokimi tovarniškimi dimniki. V zakonu vasi je bila zakrita najmodernejša protie- talska artilerija, ki bi morala preprečiti razdejaje vasi. Udet pa je svoj napad na naselbino sijajno or- ganiziral. Najprej je izvedel napad z bombnimi le- tali. Artilerija je poslala v obrambo lovski letala, ki pa niso mogla preprečiti napada bombnih letal. Artilerija je morala menjati položaj, medtem pa so bombna letala porušila polovico vasi. Ko je artilerija izvršila ta manever, se je nenadoma dvignil s kras- nimi tremotornimi bombnimi velikani Udet, ki je nato lahko iz neposredne bližine razdejal ostale dele vasi. Topništvo ni imelo več časa, da bi se moglo pripraviti za ta napad. Današnji poskus je pokazal, da je nemško vojno letalstvo že na izredni višini, dasi je staro šele eno leto.

Beck povzročil incident

Nato pa je nenadoma prišlo do mučnega inci- denta, ko se je na tribuni pojavil poljski zunanji minister Beck in izjavil, da mora odbiti napad na Poljsko, ki ga je v svojem sobotnem govoru za- grešil Litvinov. V svojem govoru je Litvinov na padel metodo bilateralnih paktov, ker je baje njih namen pripravljati vojno. Beck pravi, da je Litvi- nov pri tem mislil na Poljsko in tako napadanje mora Beck v imenu Poljske odločno odločiti. Sicer ga nič ne moti, kaj misli Litvinov o Poljski, vendar je Poljska članica ZN, ki ne sme dopustiti takega načina polemike.

Austrija hoče v Svet ZN

Ko je nato dr. Beneš zaključil ob četrti na 1. sejo skupščine, se je nenadoma dvignil zastopnik Avstrije dr. Pflügl in izjavil, da mora opozoriti na to, da ima vsaka članica Zveze narodov pravico na to, da bi bila izvoljena v Svet ZN. Trdno upa, da bo tudi Avstrija kdaj izvoljena v Svet ZN. Ta izjava avstrijskega zastopnika se tolmači tako, da bo Avstrija zahtevala zase enega od nestalnih sedežev v Svetu ZN.

Popoldne ob 15.30 se je začela nova seja skupščine ZN. Na dnevnem redu so bile volitve članov Sveta ZN. Izvoljene so bile za dobo treh let Poljska, Rumunija kot zastopnica držav Male zveze in pa Ecuador.

Angleži pritiskajo Avstrijo

V večernih urah se je zvedelo, da je bila avstrijska intervencija zelo resna. Izvršila se je na

pritisk angleške delegacije. Londonska vlada misli namreč, da je treba sedaj naglo prenesti težišče evropske politike na probleme Podonavja in bližnje Vzhodne Evrope. Kakor piše »Morning Post«, je nujno razčiščevanje problemov Srednje Evrope, in sicer tako naglo, da se bo v vseh vprašanjih, ki se tičejo Nemčije in Srednje Evrope, kmalu lahko ustvarila zveza med Francijo in Anglijo. Londonska vlada je mnenja, da bi spor med Italijo in Abesinijo tokrat v Ženevi ne bil tako zapleten, če bi se pravočasno razčistila med Francijo in Anglijo vsa vprašanja glede Nemčije in Podonavja.

Irski prostovoljci v Abesiniji

Addis-Abeba, 16. septembra. AA. Uradno poročilo navaja, da se je doslej prijavilo v abesinsko vojsko 5000 irskih prostovoljcev, 3000 Francozov, več sto Angležev, Nemcev, Brazilcev in Rusov. Poročilo pravi dalje, da je bil samo de. prijavljenih sprejet v abesinsko vojsko.

Poljska ima nov senat Ukrajinci 4 senatorji

Varšava, 16. septembra. AA. Pat poročat: Včeraj so bile na Poljskem senatorske volitve za šest volivnih skupin, ki štejejo skupaj 2.600 volivcev, izvoljenih konec avgusta v Varšavi in drugih glavnih mestih vojvodin. Te skupine volivcev so izvolile 64 senatorjev, in sicer odlične osebnosti političnega življenja, kakor bivše ministre, poslance, senatorje, znanstvenike, gospodarstvenike itd.

Zunanji minister Beck je izvoljen v Varšavi in je dobil največ glasov. Razen njega so izvoljeni prvotni minister Mihajlovski, bivši predsednik vlade Pristor, Jendjevič in Kozlovski, bivši minister za

industrijo general Zarzicki, bivši podpredsednik sejma prof. Makovski, bivši poslanec knez Radziwiłł, bivši poslanec in predsednik kluba opozicijske ljudske stranke v zadnjem sejmju Rog in drugi.

Ukrajinska manjšina je dobila tri senatorska mesta na vzhodnem Poljskem in eno v Volinju. Nemška in židovska manjšina sta dobili nobenega mesta. Pri volitvah so med drugimi propadli tin. minister Zaradijski in državna podgovnik Do ežal in Zongovioč.

Predsednik republike bo zdaj imenoval 32 senatorjev še pred 27. septembrom.

Kakšen bo plebiscit za monarhijo v Grčiji

Atene, 16. sept. b. Vlada izdeluje naredbo glede vseh plebiscitnih ukrepov za plebiscit, ki se bo vršil 25. oktobra glede vprašanja vzpostavitve monarhije. Kot se čuje, bodo morali pod grožnjo kazni iti na volitve vsi grški državljani od 20. leta dalje, pa tudi vojaki, orožniki in policija. Za vzpostavitev monarhije bo dovoljna navadna večina. Spor med ministrskim predsednikom delovnega kluba vladne večine, kateremu je predsedoval poslanec Stevan Janković. Ker se je na današnjem sestanku pretresalo vprašanje rešitve kmetijskih dolgov, so prišli na ta sestank tudi trgovinski minister Vrbanić, kmetijski minister Svetozar Stanković, finančni minister Dušan Letica in pravosodni minister dr. Miškulin. Prvi je govoril predsednik finančnega odbora dr. Kozulj, za njim pa Milan Lazarević, dr. Mahnić, Niko Novaković, Peter Bogavac in drugi. Dr. Kozulj se je izjavil proti individualni zaščiti, za splošno zaščito. Mnenja je, da se bo moralo to vprašanje rešiti z zakonom. Dr. Mahnić je predlagal, da bi se izdali za rešitev kmetijskih dolgov boni domačim denarnim zavodom. Milovan Lazarević je stavil za rešitev tega vprašanja tri predloge, in sicer: 1. da se strogo ugotovi višino kmetijskih dolgov in da država izda obveznice, ki bi se poravnale v roku 20 do 25 let; 2. ker je padec cen kmetijskih pridelkov zakrivil današnji težak položaj, predlaga znižanje kmetijskih dolgov v višini tega padca; 3. predlaga, da bi se izvršil obračun med kmetovalci in med njihovimi upniki in da bi se vse to, kar je kmetovalec plačal nad 12 odst., ne računalo. Niko Novaković je predlagal, da bi bilo potrebno rešiti to vprašanje na soc. podlagi.

Zaščita kmeta

Belgrad, 16. sept. m. Danes popoldne je bil v prostorih finančnega odbora Narodne skupščine sestanek poslancev delovnega kluba vladne večine, kateremu je predsedoval poslanec Stevan Janković. Ker se je na današnjem sestanku pretresalo vprašanje rešitve kmetijskih dolgov, so prišli na ta sestank tudi trgovinski minister Vrbanić, kmetijski minister Svetozar Stanković, finančni minister Dušan Letica in pravosodni minister dr. Miškulin. Prvi je govoril predsednik finančnega odbora dr. Kozulj, za njim pa Milan Lazarević, dr. Mahnić, Niko Novaković, Peter Bogavac in drugi. Dr. Kozulj se je izjavil proti individualni zaščiti, za splošno zaščito. Mnenja je, da se bo moralo to vprašanje rešiti z zakonom. Dr. Mahnić je predlagal, da bi se izdali za rešitev kmetijskih dolgov boni domačim denarnim zavodom. Milovan Lazarević je stavil za rešitev tega vprašanja tri predloge, in sicer: 1. da se strogo ugotovi višino kmetijskih dolgov in da država izda obveznice, ki bi se poravnale v roku 20 do 25 let; 2. ker je padec cen kmetijskih pridelkov zakrivil današnji težak položaj, predlaga znižanje kmetijskih dolgov v višini tega padca; 3. predlaga, da bi se izvršil obračun med kmetovalci in med njihovimi upniki in da bi se vse to, kar je kmetovalec plačal nad 12 odst., ne računalo. Niko Novaković je predlagal, da bi bilo potrebno rešiti to vprašanje na soc. podlagi.

Gospodarski odbor ministrov

Belgrad, 16. septembra. m. Danes popoldne je bila seja gospodarskega-finančnega odbora ministrov, na kateri se je razpravljalo o vprašanju prehrane pasivnih krajev. Današnji seji gospodarskega odbora ministrov so prisostvovali tudi bani zetske, vardarske in primorske banovine. Odbor ministrov je sklenil, da se osnutek uredbe o javnih delih spremeni v toliko, da bi se določila, odnosno povečala javna dela v pasivnih krajih v oni meri, ki jo zahtevajo težke razmere teh krajev. Na ta način bi prebivalstvo v teh krajih prišlo do zaslужbe, da bi se lažje preživljalo. Zaradi tega je bilo na današnji seji sklenjeno, da se bo hrana prebivalstvu pasivnih krajev razdeljevala potom Rdečega križa.

Iz Velike Štange na Prežganje

Belgrad, 16. sept. m. Notranji minister dr. Anton Korošec je na podlagi § 10 in 139 zakona o občinah podpisal uredbo o prenestitvi sedeža občine Trebelno. Po tej uredbi se sedež občine Trebelno v litijemskem okraju premešča v Velike Štange na Prežganje. Uredba o prenestitvi občine Trebelno je objavljena v današnjih »Službenih Novinah« ter je tudi s tem dnem dobila obvezno moč.

Stavka v celjski cinkarni

Celje, 16. septembra.

Kakor poročamo na drugem mestu, so se pogajanja med vodstvom cinkarne in zastopniki delavstva končala brez uspeha. Ob 6 je bilo zborovanje cinkarniškega delavstva, da se odloči, ali nadaljuje z delom ali gre v stavko. Zbranemu delavstvu sta poročala o poteku pogajanj z vodstvom cinkarne g. Leskovešček in g. Vodopivec. Gospod Leskovešček je ob koncu tudi pozval delavstvo, naj sedaj samo odloči, ali hoče eno ali drugo. Soglasno so zbrani delavci sklenili, da stopijo v stavko. Zborovanje je poteklo popolnoma mirno. Delo v cinkarni je takoj prenehalo, pri pečeh bo pa ustavljeno tekotno.

Domači odmevi

Gospodarska javnost pozdravlja novega bana

»Trgovski list« piše o našem banu dr. Marku Natlačanu, da je zaradi svojega političnega dela doživel marsikaj težkih ur, a je kljub temu ostal zvest svoji politični liniji. Naloge, ki čakajo novega bana, niso lahke. Toda ban ima krepko podporo v osrednji vladni in bo mogel marsikaj izvesti. Zato sprejema javnost novega bana z optimističnim pričakovanjem in upa, da bo gospodarstvo naše banovine našlo v njem krepkega pospeševalca. To upa zlasti gospodarska javnost, tembolj, ker je bila ena glavnih programatičnih točk stranke, h kateri je pripadal novi ban z vso zvestobo, gospodarska in kulturna samouprava Slovenije. Upravičeno upa zato tudi slovenska gospodarska javnost, da bo novi ban posebno tej točki posvetil svojo pozornost, da bo mogla Slovenija v polni meri uporabiti vse svoje sile za svoj gospodarski napredek. Potrebno je v prvi vrsti zboljšanje naših prometnih razmer, potrebna je zlasti zveza Slovenije z morjem. V deželi je treba obnoviti zaupanje, velika so tudi davčna bremena itd. List zaključuje: Z optimizmom, da bodo njena pričakovanja tudi izpolnjena, sprejema zato gospodarska javnost novega bana.

Organizacija JRZ

Belgrad, 16. sept. m. Z delom na organiziranju JRZ se forsirano nadaljuje. Tajništvo stranke, ki ima svoje prostore v hotelu »Pariz«, neumorno dela ter daje množičnim deputacijam, ki prihajajo vsak dan v Belgrad, podrobna navodila za organiziranje stranke v posameznih krajih. Kakor smo že poročali, vrši vsak dan v tajništvu službo po en uglednejši vrh v organizacijskega odbora stranke. Tako sta tekom današnjega dne dežurala g. Miša Trifunović in Krsta Miletić, ki sta poleg šela pisarne g. Ivkovića sprejemala vse deputacije, ki so prihajale semkaj iz notranjosti države. Miša Trifunović in Krsta Miletić sta nocoj kot delegata izvršnega odbora organizacijskega odbora JRZ odstopala v notranjost Srbije, kjer bosta v svojih volivnih okrajih ter v sosednjih organizirala krajevne in mestne odbore. Od vseh strani države dobiva tajništvo JRZ poročila, da vlada povsod zelo veliko zanimanje za novo stranko.

Organiziranje Jugoslovanske radikalne zajednice v celjskem okraju tudi zelo lepo napreduje in vlada za novo stranko med prebivalstvom veliko zanimanje. V nedeljo se je vršilo v raznih krajih več ustanovnih občnih zborov. Udeležba je bila povsod zelo zadovoljiva, po nekaterih krajih naravnost častna. Pristasi bivše SLS vstopajo v stranko kompaktno, zanimajo se pa zanjo tudi nekateri pristasi raznih bivših strank.

V Petrovčah je bil ustanovni občni zbor v nedeljo popoldne. Za predsednika je bil soglasno izvoljen g. Jelovešek Stanko.

V Laškem je bil v nedeljo zjutraj ustanovni občni zbor krajevene organizacije JRZ za občino Marija Gradec. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo nad 100 mož in fantov. Za predsednika je bil izvoljen g. Deželak Matevž. — Za mesto Laško je bil ustanovni občni zbor stranke že med tednom.

Veliko zanimanje za novo stranko v Celju. Da vlada v vseh krogi celjskega prebivalstva največje zanimanje za Jugoslovansko radikalno zajednico, je pokazal ustanovni občni zbor krajevene organizacije za celjsko mestno občino, ki je bil v nedeljo zjutraj v mali dvorani Ljudske posojilnice. Kljub zgodnji jutranji uri in zelo majhni reklamni se je zbralo nad 200 zaveznikov mož in fantov. Za celjsko občino so bili ustanovljeni trije pododbori, za predsednika krajevene organizacije je bil soglasno izvoljen župan g. Miheličič.

Mladonemci stopijo v JRZ

Dr. Hässlinger, vodja takozvanega mladonemškega gibanja, ki je v opoziciji proti Schwäbisch-deutscher Kulturbundu, je sklical v nedeljo sestanek svojih pristajev v uredništvu mladonemškega glasila »Deutsche Presse«. Dr. Hässlinger ima namen prijaviti pristop svoje skupine v JRZ v Novem Sadu. O sprejemu mladonemcev bo seveda odločal odbor JRZ.

Nadžkoš Bauer o Cerkvi in narodu

Ob odkritju spomenika znanemu arheologu Franu Buliću v Zagrebu je hrvatski nadškof Pušić prebral nagovor nadškofa dr. Bauerja, ki ni sam prisostvoval svečanosti. Govornik je omenil, da navzoči slavijo duhovnika katoliške cerkve, ki se je odklopal s svojim izredno svetlim življenjem, a je bil obenem znanstvenik, ki je ime našega naroda dvignil pred vsem svetom; on je še enkrat podal jasen dokaz vsem katolicanom in nekatolicanom, kako je v katoliškem svetu mogoče spraviti v čudovit sklad vero in strogo znanost. »Mi slavimo danes nesebičnega odločnega hrvatskega rodoljuba, ki je z vsem srecem ljubil svoj narod, ki je želel in, kolikor je mogel, tudi delal, da bi njegov mili narod užival svoje pravice v današnji državi, da bi užival polno enakost, zakonitost in enakopravnost — kakor je on večkrat dejal — in v tem je tudi videl srečo in blagostanje svoje mile domovine in države same, ker so zadovoljni narodi najboljša opora in trdnost vsakega državnega organizma.« Dalje je škof Pušić v imenu dr. Bauerja izjavil: »Tudi katoliška cerkev se pridružuje proslavi tega velikega in vzornega duhovnika, slovitega učenjaka, nesebičnega rodoljuba. Katoliška cerkev je ve-

dno v toku hrvatske zgodovine pokazala, da je narodna cerkev, ker ona po božji zapovedi ljubi svoj narod, čuti za svoj narod in nesebično dela za svoj narod. Njena internacionalnost, ki jo mnogi napačno pojmujejo, ker ne proučujejo verskih zadev pri izviru, a ki obstoji v tem, da iz svoje ljubezni ne izključuje nobenega človeka in nobenega naroda in da vsakemu želi samo dobro — njena internacionalnost ji ne preprečuje posebne ljubezni nasproti svojim najbližjim in v ta najbližji krog je spadal naš narod, iz katerega smo, v katerem živimo in delamo. Zaradi tega z veseljem gledamo današnjo slogo cerkve in naroda in gotovo upamo, da ne bo nobena spletkatna tajna sil, ki hočejo v kalnem lovitlu, motila tega naravnega lepega sklada in to bo enako dobro za srečo vere in naroda. Katoliška cerkev je, kakor nas zgodovina uči, uvedla narod v kolo civiliziranih narodov, katoliška vera je v teku stoletij ohranila njegovo individualnost, pa bo katoliška vera morala biti zdaj in v bodoče njegova bramba in rešitev.«

Hrvati in država

Na velikem shodu v Križevcih pri Ljutomeru je minister dr. Miha Krek poudaril željo, da pride do sporazuma s Hrvati. Dejal je: Želimo iskrenega sodelovanja z brati Hrvati. Treba je vse storiti, da bi bili odnosi med nami in Hrvati lepi in znosljivi. To zahteva skupno življenje v skupni državi. Tudi v svojih prejšnjih govorih je minister dr. Krek govoril o odnosih s Hrvati v istem smislu. Med ostanki Jevtičevega režima, ki jih namerava sedanja vlada likvidirati po izrecnem zagotovilu ministrskega predsednika Stojadinovića, je tudi napetost med Zagrebom in Belgradom, ker so jo ustvarili prav nedemokratski režimi.

Zanimiva so v tem pogledu izjava dr. Boža Markovića na shodu združene opozicije v Nišu. Dejal je, da bi bilo ob zedinjenju treba razgovarjati se s Hrvati o njihovih željah, ki so bile tudi legitimne; potrebno je tudi bilo, da se Hrvati odrečejo svojim ambicijam. Hrvate je privabil v današnjo državo demokratizem Srbije. Ob časi zedinjenja so splošno mislili, da je dovolj, ako odpravimo plove in napolnimo jarke, ki so nas ločili, da se ra tem razširjenem prostoru ustvari edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vidovdanska ustava in akcija, ki ji je sledila, sta uničili, kar je nekda; Srbijo dvignilo, to je demokracijo in pravi parlamentarizem. Državno edinstvo ni bilo postavljeno na demokratično podlago, ampak je bilo enostavno proglašeno, da smo se zili v eno. Jugoslovanstvo je bilo dekretirano čez noč. S tem je bilo kompromitirano narodno edinstvo in jugoslovanstvo.

Na shodu na Ubu je dr. Dragoljub Jovanović govoril o istem vprašanju in omenil, da je Jugoslavija še bolj potrebna Hrvatom in Slovencev, ker so ob njej in da so prav radi tega ti prav tako zvesti državni kakor Srbi. Govornik je dejal, da mu je dr. Maček izjavil, da želi, da rešuje hrvatsko vprašanje s Srbi. Ko je vprašal dr. Mačka, zakaj je šel s frankovci, mu je odgovoril: »Jaz ne hodim z njimi, ampak oni z mano. Oni gredo zato z nami, ker je na Hrvatskem seljački narod velika moč. Oni bodo šli z menoj, dokler se ne izvazuje svoboda. Ko se to zgodi, bomo mi radi čveci še nadalje delali s Srbi in to za vsako ceno, ker tudi mi hočemo veliko državo. Mi moramo iti s srbskimi kmetom; ako ne pojdemo, postanemo sužnji židovskega tujeega kapitala. Mi pojdemo s Srbi, ker smo Slovani in južni Slovani.« Dr. Jovanović je nadalje dejal, da bo združena opozicija skušala rešiti najprej hrvatsko vprašanje, nato se bo lotila socialnega dela.

Komunistični neredi v Belgradu

Belgrad, 16. septembra. AA. Na večeršnjem shodu Jugoslovanske narodne stranke pri savskem mostu v Belgradu je skupina kakih 50 do 60 mladeničev in dijakov, ki so znani levčarji in komunisti, razdeljevala letake komunistične vsebine in vrgla proti govorniku odru jaje, da bi povzročila nered in preprečila zborovanje. Ogorčena množica je izzivala napadla, nakar so jih organi redarstva takoj identificirali in jih odstranili s shoda. Med spopadom so bili lahko ranjeni s palicami Ivan Mersa, trgovec z mlekom, Gajić Milorad, dijak sedmega razreda gimnazije, Milanković Radoslav, zasebni namočeneec in Djurdjević Cedomir, pravnik, vsi iz Belgrada. Poškodovancem so dali zdravniško pomoč v splošni državni bolnici, nakar so jih pustili domov. Z izjemo Gajića, ki se mora zdraviti.

Poštni uradniki pri ministru

Belgrad, 16. sept. m. Dne 10., 11. in 12. septembra l. l. je bila to seja širšega odbora poštinih uradnikov kraljevine Jugoslavije. Pred prihodom na dnevni red so vsi funkcionarji tega društva obiskali svojega resornega ministra dr. Kaludjerčiča, katerega so ob tej priliki opozorili na slabe zdravstvene razmere, v katerih morajo delati poštini uslužbeneci. Poudarili so tudi, da že več let semkaj samo 25 do 30% poštinih uslužbencev lahko izkoristi zakoniti letni dopust in to radi stalnih redukcij poštnega uradništva. Funkcionarji tega društva so svojemu resornemu ministru predložili, da ima poštna stroka tretino manj uslužbencev kot pred 10 leti. Radi tega je poštno osebje preobremenjeno in ne more opravljati svojega dela hitro in točno, o čemer pričajo množične pritožbe javnosti. Poštni minister dr. Kaludjerčič je deputaciji obljubil, da bo upošteval vse upravičene želje podrejenega mu osebja, v kolikor mu bo to največ mogoče.

Osebnosti

Belgrad, 16. sept. m. Prihod predsednika kraljevske vlade dr. Stojadinovića, ki je snoči odpotoval.

Belgrad, 16. sept. m. Na službo v kabinetu ministra brez portfelja dr. Mihe Kreka je dodeljen kot kabinetni šef g. Leon Lojk, dosedanji pristav na okrajnem načelnstvu v Sinju, ki je danes prevzel poste.

Belgrad, 16. sept. m. Z današnjim datumom sta razrešena dolžnosti mestna svetovalka občine Belgrad, in sicer Jeremija Protić, pomočnik finančnega ministra v p. ter Dragomir Milovanović, oba iz Belgrada.

Belgrad, 16. sept. m. S kraljevim ukazom so upokojeni Milan Huzjak, bankni inspektor kr. banske uprave savske banovine, Gustav Puš, predsednik mestne policije v Celju ter dr. Iva Seneković, sreski načelnik Maribor-levi breg.

Belgrad, 16. septembra, m. S kraljevim ukazom je premeščen za agrarnega svetnika v okrajno načelnstvo Novi Sad v peti pol. skupini Jan Osojnik, agrarni svetnik banske uprave donavske banovine.

Belgrad, 16. sept. m. Iz Novega Sada poročajo, da pripravlja novoustanovljeni odbor JRZ velik političen shod, ki bo v najkrajšem času.

Dunajska vremenska napoved: Naglo prehodno zboljšanje vremena. Nato zopet deževno, nobenih bistvenih sprememb.

Zapustil nas je za vedno naš nad vse ljubljani soprog, oče, stari oče, stric in tast, gospod

Anton Slovša

mesarski mojster

dne 16. t. m., po dolgotrajnem bolehanju, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga spremimo v sredo, dne 18. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta 77, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. septembra 1935.

Globoko žalujoči:
Ivana, soproga, rodbini Dolinšek, Oražem
ter ostalo sorodstvo.

V nedeljo 15. t. m. ob 21 nama je, previdena s tolažili sv. vere, umrla najina predebra soproga oziroma mamica, gospa

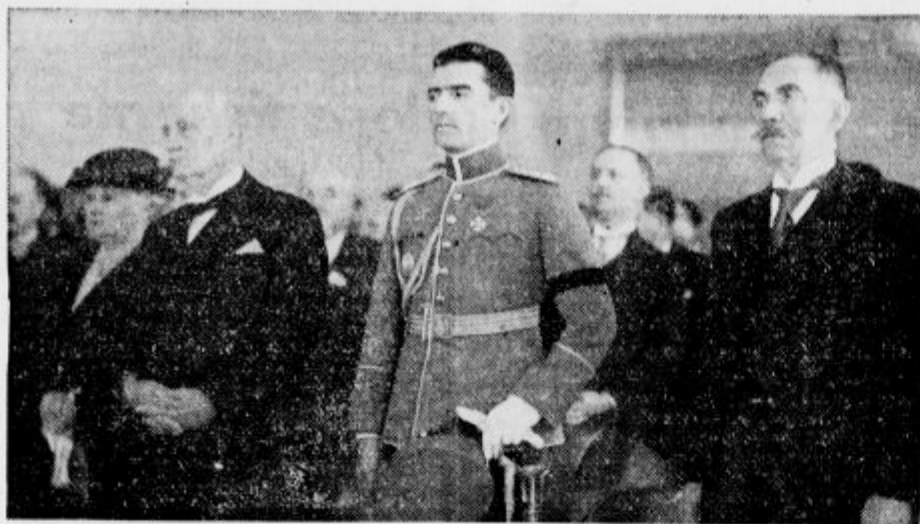
Marija Čermelj

Pogreb bo v torek 17. t. m. ob pol štirih popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

Liubljana-Kamnik, dne 16. septembra 1935.

Avugust, soprog, Lidija, hčerka.

Insertirajte v „Slovincu“!

V nedeljo so blagoslovili občinsko bolnišnico na Bulbulderu v Belgradu. Blagoslovitvi so prisostvovali zastopnik Nj. V. kralja letalski polkovnik g. Dragotin Savić (sredi), minister narodnega zdravja g. M. Kamnenović, belgrajski župan g. Vlado Ilić itd.

Tretja obrtna razstava v Kranju

Razstavili bodo obrtniki, trgovci, rejci malih živali in OUZD

Kranj, 16. septembra.

Odveč bi bilo mnogo govoriti o gospodarskem in propagandnem pomenu tretje kranjske obrtne razstave, ki se bo letos vršila od 29. sept. do 7. okt. in za katero se vrše najintenzivnejše priprave. — Dovolj sta že prvi dve razstavi s svojimi uspehi izpričali važnost te kranjske gospodarske institucije.

Letošnja, to je tretja obrtna razstava v Kranju bo pa mnogo lepša in pestrejša od dosedanjih. — Poleg veselja in žrtvovanega truda vodijo danes razstavljalec izkušnje, pridobljene v zadnjih letih. — Dobre izkušnje pa so pri vsakem delu pozitivna postavka. Razstava bo letos tudi mnogo večja, zavzemala bo vse prvo nadstropje kakor tudi pritličje Majdičevega mlina. V številnih izraženih, bo letos razstavna ploskev večja za nad 500 kv. metrov. Razstavili bodo poleg obrtnikov vseh strok in panog tudi »Društvo rejcev malih živali«, OUZD v Ljubljani potom tukajšnje ekspoziture s svojim statističnim ter higijskim oddelkom, ter končno

tudi trgovci.

Tako vidimo, da upoštevajo danes pomen obrtne razstave in se je udeležujejo tudi oni faktorji, ki so doslej skeptično stali ob strani. — Kranjska obrtna razstava ima kot vsakoletna revija vsega obrtnega stanu, ter njegovih iz leta v leto napredujočih in dovršenih izdelkov, najlepše izgleda za bodočnost. Vsako leto bo večja, obsejnejša in lepša, njen pomen pa sega daleč izven mej kranjskega okraja. — Zato je dolžnost vseh onih faktorjev, ki imajo kakršnekoli zveze z obrtništvom, kakor tudi dolžnost vsega prebivalstva iz Kranja in okolice, da s svojim zanimanjem in obiskom razstave pokaže vso naklonjenost in moralno kot materijalno podporo obrtništvu, da se pri svojih naročilih oklepa domačega obrtnika ter podpira njegovo delo in ustvarjanje. Zato že danes opozarjamo občinstvo na svečano odprtitev III. obrtne razstave v Kranju, ki bo dne 29. septembra dopoldne ter vabimo k obisku.

† Jožef Stradner

V nedeljo je ob pol 7. zvečer izdihnil po daljši mučni bolezni tajnik avstrijskega poslanstva v Varšavi, g. Josef Stradner, ki se je mudil na dopustu v krogu svoje družine v Ljubljani. Pokojnik se je rodil l. 1887. v Radgoni ter je po dokončanih srednješolskih študijah z uspehom končal konzularno šolo na Dunaju. Kot konzularni uradnik je bil nato precej let v Združenih državah Severne Amerike kot uradnik v avstrijskih konzulatih Pittsburghu (Pa) in v Clevelandu (O). Po razsulu avstrijske

monarhije je bil nekaj let dodeljen avstrijskim konzulatom v Nemčiji, l. 1921. pa je bil postavljen k avstrijskemu poslanstvu v Belgrad, leta 1922. pa kot tajnik avstrijskega konzulata v Ljubljano, kjer je ostal v tej funkciji do leta 1933. Iz Ljubljane je bil pokojnik dodeljen na odlično mesto tajnika pri avstrijskem poslanstvu v Varšavi, odhoder se je pred tremi meseci pripeljal na dopust nazaj v Ljubljano.

Pokojni g. J. Stradner si je s svojim 10 letnim delom na konzulatu v Ljubljani pridobil veliko število prijateljev, ki so umerjenega, a zelo družabnega g. Stradnerja od srca vzljubili. Znana je bila zlasti njegova izredna uslužnost, ki bi mogla biti vsakemu v uradnem poslovanju vzor. Strankam je bil vedno in vsak trenutek na razpolago, in da bi mogel ustreči tudi tistim, ki niso razumeli nemškega jezika, se je gosp. Stradner z veliko vnemo in marljivostjo lotil učenja slovenskega jezika, ki ga je v teku 4 let že obvladal vzorno. Ob premestitvi v Varšavo je pustil v Ljubljani družino, ki je prav tako kakor on, vzljubila Slovenijo in belo Ljubljano. Njegova največja želja je bila, da bi se mogel vrniti nazaj v Ljubljano, ki mu je bila doslej med vsemi službenimi mesti najbolj všeč. Pred tremi meseci se je vrnil v Ljubljano na dopust že bolan na želodec in ledvice. Kljub zdravljenju in skrbni negi gospe soproge in hčerke, ki obiskuje gimnazijo v Ljubljani, se je bolezen stalno slabšala in prav na dan, ko bi se moral vrniti nazaj v Varšavo, je previden s svetimi zakramenti pokojno v Bogu zaspal. Ljubecnjivega pokojnika, ki ga bodo vsi številni znanci in prijatelji ohranili v najlepšem spominu, bodo položili k počitku v torek ob 4 popoldne. Težko prizadeti gospe soprogi in hčerki naše sožalje, blagemu pokojniku pa večni mir in pokoj!

— Motnje v želodcu in črevesu. Ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omočičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Frans Josefovec grenčice

Zahteve našega delavstva

Na seji vodstva Jugoslovanske strokovne zveze, ki je zborovala v nedeljo, dne 8. septembra 1935, so navzoči pretrpeli socialni in gospodarski položaj našega delavstva in soglasno sklenili predložiti odločujočim činiteljem spomenico sledeče vsebine:

Naša dolžnost je, da o nevdržnih razmerah našega delovnega ljudstva izpregovorimo odkrito in jasno besedo in pokažemo na minimalne in najnujnejše zahteve našega in vsega jugoslovanskega delavstva za omiljenje bede in vsaj delno ozdravljenje žalostnih gospodarskih in socialnih prilik v državi. Gospodarske in socialne razmere našega delovnega človeka so postale nevdržne in ogrožajo zdrav razvoj naroda in države. Borbe, ki se v zadnjem času zaključujejo s štrajki, niso plod hujkanja, marveč samo obupen poskus priboriti delu spoštovanje in pošten zaslužek. Vsa teža gospodarske krize se rešuje predvsem na račun delovnega ljudstva. Ta način reševanja krize pa izpodmika tla tistemu resnemu in smotnemu gospodarskemu občestvu, ki bi edino moglo dvigniti kupno moč širokih plasti delovnega ljudstva in tako dvigniti iz krize naše gospodarstvo. Delovno ljudstvo je kljub svoji pridnosti postavljeno pred najtežji problem: kako s sredstvi, ki jih dobi kot odškodnino za svoje naporno delo preživi sebe in svoje družine.

Delo danes ni več sredstvo, s katerim bi si človek mogel ustvariti primerno eksistenco. Plača 1,20, 1,50, 2,50 Din na uro, kar znaša v prvem primeru 230.—, v drugem 288.— in v tretjem 480.— Din na mesec, ne zadostuje za preživljanje niti ene osebe, kaj šele šest do osem in tudi več članske družine. Današnje delavske plače v veliki večini ne dosegajo eksistenčnega minimuma niti za eno osebo. Zato delavske družine dobesedno stradajo. S tem propada fizično in moralno cel rod, kar ogroža zdrav razvoj naroda in načena glodati na korenini naše gospodarske, narodno in državno občestvo. Da se delavstvo pred to bedo reši in rešuje, dela za vsako ceno dan in noč. To seveda rodi samo novo zlo. Stotine in tisoči ostajajo zaradi tega brez dela in zaslužka.

To nezdravo in neznosno stanje se je rodilo zaradi tega, ker se socialno politična zakonodaja v pogledu zaštite delovnega človeka ne izvaja z zadostno in nujno strogotostjo in doslednostjo. Smo tako daleč, da se delavstvu v posameznih podjetjih odrekata tista osnovna pravica, katero ima vsak državljan: pravica do združevanja v obrambo svojih gospodarskih, socialnih, kulturnih in moralnih interesov in to kljub temu, da mu je po zakonu o zaštiti delavcev zajamčena. Osemurni delavnik je zakonjen in ratificiran na podlagi mednarodnih delovnih pogodb. Vendar je delavstvo pod silo opisanih razmer po veliki večini primorano delati dvanajst in tudi več ur dnevno, ne da bi moglo uveljaviti določila zakona o osemurnem delavniku. Neizvajanje zakonito določenega delovnega časa ima za posledico brezposelnost ogromnega števila mladih delavcev. To uničuje tisoče mladih eksistence in jih žene v družbi in državi nevarne ekstreme, kar mora roditi zle posledice v moralnem, gospodarskem in socialnem oziru. Prav tako je potrebna odločna intervencija od strani države v pogledu revizije zaposlenih inozemskih delavcev. Vse kontinentalne države ščitijo v tem pogledu svoje delavstvo in repatriirajo priseljence. Le pri nas izdajajo državne oblasti še nadalje dovoljenja za zaposlitev inozemcev, kakor da bi ne imeli ne le zadosti, ampak celo preobilico lastnih izvezanih moči, ki seveda ostajajo vsled tega brez dela.

Da se položaj delovnega ljudstva izboljša in vrne zaupanje naroda v državno upravo in njene zakone, je treba:

1. Državne oblasti naj skrbje z vso strogotostjo, da se delavstvu v nobenem primeru ne krati osnovna pravica, katero uživajo vsi državljani — pravica združevanja.

2. Da se socialno politični zakoni v pogledu varstva delavcev in nameščenecv striktno in dosledno izvajajo.

3. Inspekcijam dela je treba dati sredstva in možnost, da morejo zares postati delavske javno zaščitne ustanove, kar sedaj niso.

4. Istotako naj državne oblasti dosledno skrbje za izvedbo osemurnega delavnika, da morejo brezposelni vsaj delno dobiti zaposlitev.

5. Izvesti je treba temeljito revizijo dovoljenj za zaposlitev inozemcev.

6. Kolikor bi gornje mere ne omilile brezposelnosti, je za njeno omiljenje izvesti temeljito brezposelnostno zavarovanje, po vzorcu modernih držav.

7. Ker so delavske plače padle daleko pod eksistenčni minimum in jih delavstvo pod silo gospodarskih razmer ne more primerno varovati, je v najkrajšem času izdati zakon o minimalnih plačah, diferenciranih po teritorijih posameznih Delavskih zbornic, na osnovi eksistenčnega minimuma.

8. Ogromna razbremenitev delovnega trga bi bila izvršena z izvedbo starostnega zavarovanja. To zavarovanje je čimprej oživloviti, za kar je v zakonu o zavarovanju delavcev iz leta 1922 že dana osnova.

9. Izvede naj se starostno, invalidno in nezgodno zavarovanje poljedeleškega in vinskičarskega delavstva.

10. Zavarovanje rudarskega in plavžarskega delavstva je na robu propada. Zato je še posebno potrebna takojšnja izvedba sanacije pokojninskega zavarovanja bratovskih skladnic. Zakoni naj se projekt, katerega so predlagali zastopniki delavstva.

Da se položaj delovnega ljudstva izboljša in vrne zaupanje naroda v državno upravo in njene zakone, je treba:

1. Državne oblasti naj skrbje z vso strogotostjo, da se delavstvu v nobenem primeru ne krati osnovna pravica, katero uživajo vsi državljani, pravica združevanja.

2. Da se socialno politični zakoni v pogledu varstva delavstva in nameščenecv striktno in dosledno izvajajo.

3. Inspekcijam dela je treba dati sredstva in možnost, da morejo zares postati delavske javno zaščitne ustanove, kar sedaj niso.

4. Istotako naj državne oblasti dosledno skrbje za izvedbo osemurnega delavnika, da morejo brezposelni vsaj delno dobiti zaposlitev.

5. Izvesti je treba temeljito revizijo dovoljenj za zaposlitev inozemcev.

6. Kolikor bi gornje mere ne omilile brezposelnosti, je za njeno omiljenje izvesti temeljito brezposelnostno zavarovanje po vzorcu modernih evropskih držav.

7. Ker so delavske plače padle daleko pod eksistenčni minimum in jih delavstvo pod silo gospodarskih razmer ne more primerno varovati, je v najkrajšem času izdati zakon o minimalnih plačah, diferenciranih po teritorijih posameznih Delavskih zbornic, na osnovi eksistenčnega minimuma.

8. Ogromna razbremenitev delovnega trga bi bila izvršena z izvedbo starostnega zavarovanja. To zavarovanje je čimprej oživloviti, za kar je v zakonu o zavarovanju delavcev iz leta 1922 že dana osnova.

9. Izvede naj se starostno, invalidno in nezgodno zavarovanje poljedeleškega in vinskičarskega delavstva.

10. Zavarovanje rudarskega in plavžarskega delavstva je na robu propada. Zato je še posebno potrebna takojšnja izvedba sanacije pokojninskega zavarovanja bratovskih skladnic. Zakoni naj se projekt, katerega so predlagali zastopniki delavstva.

11. Zavarovanje zasebnih nameščenecv Slovenije in Dalmacije je razširiti na celo državo.

12. Za hišno-gospodinske posle je izdati poselski zakon.

13. Da se obvarujejo delavske družine pred moralnim in fizičnim propadom, naj se uvedejo izravnalne blagajne za družinske člane po zgledu Francije in drugih modernih držav.

14. Izvesti je pri vseh socialno-političnih zavodih popolno depolitizacijo s svobodnimi volitvami, da bodo v resnici lahko služili delavski zaščiti in izboljšanju položaja širokih plasti delovnega ljudstva.

15. Konvencije Mednarodnega urada dela, katere je naša država že ratificirala, naj se strogo izvajajo, predložene a še ne ratificirane naj vlada v najkrajšem času sprejme in uzakoni.

16. V zaščito naših izseljencev-delavcev, naj vlada sklene potrebne recipročne pogodbe, kakršno je n. pr. sklenila z Nemčijo, in to z vsemi državami, v katerih se nahajajo naši izseljenci.

17. Vlada naj izda čimprej pravilnike in uredbes k obrtnemu zakonu in to v sporazumu z Delavskimi zbornicami in strokovnimi organizacijami.

Kakor iskreno pozdravljamo povratek k demokraciji, smo vendar mnjenja, da samo politično-strankarska demokracija ne bo zadovoljila v skrajno bedo in obup pahnenih delavskih množic in da je zato silno nujno pristopiti k reševanju gospodarskih in socialnih vprašanj.

Neizvedba teh minimalnih zahtev našega in vsega jugoslovanskega delavstva bi rodila katastrofalne posledice v moralnem in fizičnem pogledu našega naroda, mora roditi zle posledice za red in mir v državi, kakor tudi za zdrave odnose med posameznimi stanov in sloji našega naroda. Zavedajoč se velike odgovornosti, ki nam jo nalagajo izredno težki časi, in v skrbni za zdrav razvoj našega naroda, apeliramo na vse odločujoče činitelje, da čimprej uveljavijo naše predloge v korist delavstva.

Spomenica je bila poslana kraljevim namestnikom, ministrskemu predsedniku, ministru za notranje zadeve, ministru za socialno politiko in banu dravske banovine ter osrednjemu tajništvu delavskih zbornic v Belgradu in DZ v Ljubljani.

Marij Avčin:

Nekaj slik iz Poljske

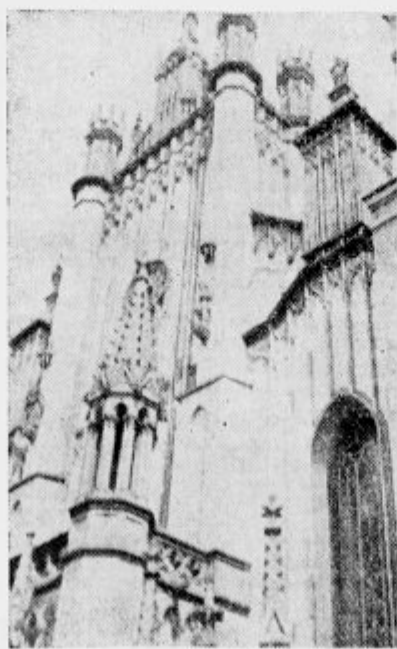
Med akademsko mladino prijateljskih evropskih držav obstoja zadnja leta dobro sredstvo medsebojnega zblizanja in strokovne izpolnitve: izmena praktikantov. Tako je tudi letos prišlo k nam dokaj dijakov, predvsem tehnikov in medicincev iz Bolgarije, Češke in Rumunije, pravtako, kakor je naših odšlo v te države. Najčista je izmena praktikantov, z republiko Poljsko.

Okrog 50 jugoslovanskih tehnikov in medicincev, od teh ena tretjina Slovencev je letos preživelo počitniško dobo v poljskih bolnišnicah, rudnikih, tovarnah, na železnicih in ladajah. Kar dobro smo se pričutili jeziku, spoznali mesta, zemljo in ljudi. Zemljepis, ki ga v šoli podajajo tako suhoparno, si se pričul v trenutku: tu raste to, tam ono, tukaj so te tovarne, take železnice, taka reka, tak svet. Z barbaro radovednostjo si gledal, dojemal, užival in bil srečen, da ti je bilo dano priti vsaj malo v širni svet.

Stanovanje in hrana zastoj, pravtako vozni listek drugega razreda v brzovlaku, slovansko pokolenje, smisel za jezike, malo denarja, oster jezik, ki vsekakor hitro postreže z informacijami o Balcanu, fotografije iz domače zemlje in peresno lahek kovček z ene strani, neverjetna kolegijskost in ženeroznost poljskih kolegov in nadrejenih in njihov smisel za Jugoslovane, ki jih razveseljujejo obično po telesnih znakih, vedenju, reakcijah na lahke namige, ostriosti duha in uporabi jedilnega orodja, smislu do čistega perila in sanjavevni vdanju nastrojenjem v nas in v naravi v tri neenake skupine, to vse z druge strani so bili vzroki in pogoji prijetnega bivanja med brati Poljaki.

Sicer pa Slovenci opazujemo na prav svojski način. Kjer vidimo kaj slabjega, kakor imamo sami, takoj rečemo: pri nas je to boljše, lepše, pametnejše urejeno. Če vidimo kaj boljšega, kakor

imamo sami, šele čez čas povemo: kaj takega pa si mi ne moremo privoščiti. To zato, ker ni nič plemiškega in gosposkega v nas, ker smo zvesti uradniki vsake sape in računarji in evo — to je bistvena razlika med nami in Poljaki. Mi vse delamo do neke standardne »stanu primerne« ka-

Stolp katedrale sv. Jana.

kovosti, naprej je pa luksuz in skrivamo in se bomo vrliga davkarja.

Velik križ najinih mamc je zadostoval, da sva s prijateljem arečno izstopila na glavnem kolodvoru v Varšavi. Takoj naju je obdal »ruch«, kakor pravijo Poljaki velikemu gibanju in prometu. Gradijo novi kolodvor, ki bo ves pod zemljo. Zankrat zija le še rdeče železje, ki bo nosilo ogromno ploščo, katera bo velik trg. Delavci se kakor najezdniki vzpenjajo, zvirajo po travrhah, spakajo, zakujejo in tolčejo po železju. Dvigalca prenašajo in hrne. Kolodvor raste hitro, kakor raste pri nas osat, pleve in parazitske ovijalke, neprekinjeno, brez etap. »Ruch« je tu geslo postjenja in delitve dobrin.

Maršalkovska — glavna prometna žila v Varšavi. V oči ti pade neverjetno število »dorozek« — konjskih izvoščkov. Kočijaži imajo kroje: suknje, čepice in številke na hrbtih. Kljuseta gredo, kakor da bi jedla arsenik. Avtomobili, rdeči tramvaji, črna tla. Judje z gosmi pod roko, turci, častniki, dva, trije Japonci, policija in sploh izredno mnogo uniform, po kakšen zamorec — vse brzi v tempu prestolice, kakor da bi iskalo zločinca, ki je ljudem ukradel njihov mir.

Nad vsem tem trščem in beganjem se prezirljivo dvigajo pročelja cerkva, palač in gradov.

Veliko mesto je v poletni vročini peklo. Srečno je le, če ima kje v bližini reko. Zato je Visla vsa posejana z malimi čilnički, večjimi jadrnicami, barkami s štirikotnimi, izbuhljenimi jadrji. Vsa reka živi, valovi in nosi čolne vseh vrst, ki izkoriščajo ugoden zahodni veter. Rečni parniki razkrope in zaorjejo brazde v prešerno družino belih jader.

Grad, dvorci, cerkve, muzeji, knjižnice, mostovi — vse to naj ne muči bralca.

Mesto najine prakse je bil mestni sanatorij za pljučno bolne v Otwocku, kakih 25 kilometrov vzhodno od Varšave. Zato sva sedla v avtobus, ki naju je vodil skozi vso prelest zgodnjega ravninskega popoldne julijske polnosti, zlatih žit, z ve-

trom hotečih borov in peskaštih, napihanih vzpetin.

Ravnina, kamor nese oko. Nezanimiva? Kakor šahovnica je: njive in borovi gozdički so zlata in zelena polja. Hišice: nepobeljene, lesene ali modro obarvane kot kmetje, mlin na veter, dvorec, obdan z vodo, šole, cerkve in velika gospodarstva — važne, smotreno razpostavljene figure. Zanimiva

Iz ravnine.

je ravnina: na tej ogromni šahovnici brez težav in pregledno proučis poteze kmeta, cerkve in države, uvidis situacije, ki jih je ustvarila zgodovina in kultura.

Vse te misli in toplo ob srcu je minilo, ko sva izstopila v Otwocku.

(Nadaljevanje.)

Ljubljanske vesti:

Velika Ljubljana
83.000 prebivalcev

Ljubljana, 16. sept.

Z ukazom o združitvi Ljubljane z okoliškimi občinami je pridobila Ljubljana precej na prebivalstvu, še bolj pa na površini. Ljubljana je pri zadnjem ljudskem štetju l. 1931 imela 59.770 (1921 53.298) prebivalcev, občina Vič pa je imela istega leta 6950 (1921 5007) prebivalcev, Šiška 3884 (1921 2346), Moste pa 6702 (5439) prebivalcev. V občini Moste odpade na Vodmat, Kodeljevo in Zelenu jamo istega leta 3737 prebivalcev, na Selo 2108, na Moste pa 857 prebivalcev. Štepanja vas je štela 1931 leta 1019 prebivalcev. Samo s priključkom občin Moste, Vič, Šiške in Štepanje vasi je pridobila Ljubljana 18.555 prebivalcev že po štetju iz l. 1931. Vpoštevati je sedaj treba, da je pridobila občina tudi še nekaj prebivalstva iz občine Ježica in Polje.

V 4 letih pa je že naravni prirastek v mestu povečal število ljubljanskega prebivalstva. Po podatkih Higijenskega zavoda je imela Ljubljana s 1. januarjem 1935 62.389 prebivalcev, po podatkih policijske uprave, kjer so vračunani tudi tuji, ki le za kratek čas bivajo v Ljubljani, pa 63.600. — Jasnje je, da bo torej Ljubljana presegla 80.000 prebivalcev, zlasti se zato, ker moramo v okoliških občinah računati najmanj s istim odstotkom naravnega prirastka kakor v Ljubljani. Če vrnemo tega, potem povečajo vse tri občine s Štepanjo vasio število ljubljanskega prebivalstva za 19.370 prebivalcev. Mali deli ostalih občin pa dajo gotovo toliko, da lahko računamo s prirastkom

celih 20.000 prebivalcev. Velika Ljubljana bo torej s tuji vred štela najmanj 83.000 prebivalcev.

Obseg ozemlja velike Ljubljane, ki je merilo doslej 3830 ha, se bo skoraj podvojilo, kar je razumljivo, saj je Ljubljana pridobila z občinami precej travnikov in njiv, torej nezazidanega sveta. — Obseg mestne občine ljubljanske se že od francoske dobe ni več dosti spremenil. L. 1892 se je pridružil občini Podturn, l. 1896 del katastralne občine Vodmat severno od Ljubljane in zahodno od dolenske proge. L. 1914 se je pridružila mestu občina Spodnja Šiška, ki je povečala število ljubljanskega prebivalstva za celih 5000 in l. 1929 pa se je priključilo mestu nekaj parcel s pokopališčem pri Sv. Križu. Vsekakor je sedanja velika Ljubljana povzročila bistveno spremembo v obsegu ljubljanske mestne občine, ki bo zaradi tega brez dvoma doživela v bodočnosti nov in svojevrsten razvoj.

Zanimivo je nadalje, kako je naraščalo prebivalstvo Ljubljane v zadnjih 80 letih. Koncem leta 1857 je štela Ljubljana 20.750 prebivalcev, koncem l. 1869 22.593, koncem l. 1880 26.284, koncem leta 1890 30.500, koncem l. 1900 36.550 in koncem leta 1910 41.730 prebivalcev. Od l. 1857 se je število ljubljanskega prebivalstva do l. 1910 že podvojilo. Koncem l. 1921 je štela Ljubljana že 53.000 prebivalcev in koncem l. 1931 59.770 prebivalcev. — Ker bo sedanja velika Ljubljana štela nad 80.000 prebivalcev, se je ljubljansko prebivalstvo glede na l. 1910 zopet podvojilo.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Nova tramvajska tarifa

V kratkem bo stopila v veljavo nova tarifa za vožnje po cestni železnici v Ljubljani. Vpeljani bodo zopet pasovi, kakor so bil nekdanj, pri čemer bo najnižja vozna cena 1,50 Din za tri pasove, 2 Din za štiri pasove, 2,50 Din za pet pasov, 3 Din za šest pasov in 3,50 Din za vse proge večje od 6 pasov. Vse omrežje cestne železnice bo razdeljeno na 9 pasov. Kot posebna novost bodo vpeljane jutranje vozne karte, ki bodo veljavne do 7.15 zjutraj. Taka jutranja karta bo stala za vse proge v poljubni dolžini samo en dinar. Pripravlja se tudi sprememba cene nočnih voznih kart. Za gospodinj, ki se vozijo na trg bodo ugodne povratne karte, ki bodo stale samo 1 Din in bodo seveda veljavne le z listkom, s katerim se je oseba že pripeljala v mesto. Znižane bodo cene mesečnih voznih kart, ki bodo veljavne za poljubno število voženj. Cena take mesečne karte na določeni progi in v obsegu štirih pasov bo znašala 60 Din, za vse daljše proge pa bo stala mesečna karta 90 Din. Mesečna karta za poljubne proge in brez oziroma na število pasov pa bo stala 120 Din. Studentovske mesečne karte za dolžino do štirih pasov bodo stale samo 30 Din. Za kratke proge pa bodo mogli dijaki kupovati za dolžino štirih postaj vozne listke, ki bodo stali samo en dinar.

Nov kino v Ljubljani. V soboto zvečer je bila krstna predstava novega kina »Sloga«, ki ga vodi železničarsko glasbeno društvo »Sloga« v Ljubljani. Društvo »Sloga« je staro dvorano kina »Dvor« popolnoma predelalo in opremilo.

Ameriški Slovenci odpotovali. V nedeljo zvečer je odpotovala zadnja skupina ameriških Slovencev, ki so prišli letos na obisk v domovino pod vodstvom g. l. Zakrajčka, brata p. Zakrajčka. Z večernim brzovlakom so se odpravili na Jelenje in odtoč naprej čez Beljak, Innsbruck, Curih in Basel v Pariz, kjer bodo porabili en dan za ogled mesta. 18. septembra bodo že v Havre, kjer se bodo vkrcali na parnik francoske linije »Normandie«. Ameriški Slovenci, ki so se pripeljali v domovino s parnikom »Champlain«, so si izbrali za pot nazaj največji prekomornik, ki si je na svoji prvi vožnji pridobil modri trak in s tem priznanje najhitreje potniške ladje. Vseh ameriških Slovencev, ki so se sedaj vrnili v Ameriko, je bilo 28. Med njimi je bil tudi štetni fantek, ki je popolnoma sam potoval č očetu v Cleveland. Francoska linija je priredila potopitnikom pred odhodom večerjo v hotelu »Metropole«, nato pa so potniki odšli k vlaku, kjer sta se poslovila od go-

stov p. Zakrajšek in izseljenški komisar g. Fink. Marsikomu je bilo slovo težko, zlasti onim, ki so pustili v domovini starše, ki so se s solzami v očeh poslavljali od svojih sinov in hčera.

Seja občine, odbora mestnega sveta ljubljanskega bo v sredo ob 5 popoldne v mestni dvorani. Dnevni red obsega med drugim tudi spremembo tarife električne cestne železnice in nekaj zamenjav mestnega sveta kakor tudi odkupa zemljišč v svetokriškem okraju. Pri poročilu tehničnega odbora bo odločil svet o spremembi zazidave pri zgradbi šolske poliklinike, o parcelacijah in o opustitvi ulice Zagata in opustitvi pokopališča pri Sv. Kristofu. Obravnavale se bodo še personalne pravne zadeve, na tajni seji pa prošnje magistratnih uslužbencev.

Dobrodelna akademija Rdečega križa, ki jo priredi ljubljanski pododbor v sredo 18. septembra t. l. ob 20 v dvorani Delavce zbornice bo nudila poslušalcem mnogo užitka, ker bo poleg vojaške godbe sodelovala tudi koncertna pevka Stefanija Frankovska ter trije naši najbolj poznani pevski zborovi, in sicer: pevski odsek narodnega železničarskega glasbenega društva »Sloga« v Ljubljani, mešani pevski zbor društva »Tabor« ter Bežigradski moški zbor. Vstopnina je določena za sedeže 10 in 5 Din, za stojišča pa 2 Din, tako, da je omogočen obisk vsem slojem ljubljanskega prebivalstva.

Mesto venca na grob pokojnega g. Alojzija Plankarja darujejo prijatelji 110 Din za Stolno Vincencijevo konferenco.

Zveneci signali trobentača na avtomobilu, na katerem bo vihar prapor Rdečega križa, bodo danes popoldne med 9 in 12 ter popoldne med 16 in 18 po ljubljanskih ulicah naznanjali, da je nabiralni avto že prišel in že čaka na svežnje s ponošeno obleko, perilom, pokrivali, obutvijo, odejami in podobnim, ki so jih dobrosrčni ljubljanci pripravili za Rdeči križ, da ta porazdeli za zimo med resnično potrebne ljubljanske siromake in brezposelne, kar bo tle dni v »Tednu Rdečega križa« — zanje nabral. Ker bo nabiralni avto mogel prevoziti vsako ulico samo enkrat, prosimo, da gospodinj odso, njih služkinje neoloko popazijo.

Esperanto služi vsakomur in je vsem nujno potreben. Naučite se ga kmalu in poceni v tejaji, ki ga bo otvoril nocoj ob 20 »Klub esperantistov« v Ljubljani. Tečaj se bo vršil dvakrat na teden v prostorih 11. dek. mešč. šole, Beethovenova ulica (nekdanji prostori III. drž. real. gimn.).

Gostilna »Bohenček« pripravlja novodoločeno bizeljsko portugalko.

Mariborske vesti:

Po jubileju Cirilove tiskarne

Ko je bila ustanovljena leta 1885 tiskarna sv. Cirila v Mariboru, je bilo to ravno sredi narodnostnih bojev na bivšem Stajerskem. In Cirilova tiskarna si je vzela za nalogo, da z vsimi sredstvi deluje za utrditev slovenstva, da deluje proti nemškutarstvu, da deluje za pravo prosveto med Slovenci. Vse to pa v smislu delovanja prvega slovenskega prosvetitelja sv. Cirila in pa po načelih škofa Slomška: prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do prave narodne prosvete. Tega načela se je Cirilova tiskarna vedno dosledno držala. S tem si je sicer nakopala nasprotnike v vrstah onih, ki jim je goli nacionalizem vse, začetek, vsebina in konec. Večkrat so pridli nahujskani šovinisti pred Cirilovo tiskarno ter so napadali urednike listov, ki jih je izdajala Cirilova tiskarna, tudi mrtvih strojev niso pustili. Bali so se delovanja Cirilove tiskarne, ker so vedeli, da je njeno delo uspešno, videli so, da je prava prosveta, osnovana na katoliški etični podlagi, ki se širi iz Cirilove tiskarne, vsak dan bolj globoko zasidrana v narodu.

Tako je delovala Cirilova tiskarna, ne samo za najožjo svojo okolico, to je za Slovence na bivšem Stajerskem, pripravljala je pot za združenje teh delov z Jugoslavijo. Zato je čisto pravilno povdarjal minister dr. Krek na večerajšnji proslavi Cirilove tiskarne, da ji mora izraziti priznanje ob njenem jubileju 50 letnega delovanja, ne samo ožji del naše domovine, da ji mora biti hvaležna vsa Jugoslavija. Da se tudi mariborska javnost tega zaveda, je dokaz večerajšnji dan, ko so prihiteli v tako obilnem številu vsi prijatelji Cirilove tiskarne najprej k zahvalni daritvi v stolnico, popoldne pa so se zbrali vsi sodelavci v prostorih tiskarne in vsi so se čutili kot ena velika družina, katerim je Cirilova tiskarna pravi dom.

Ko so slavnosti jubileja končane, ko je zaključena dolga doba 50 letnega izredno uspešnega delovanja, ko prehaja tiskarna v drugo polstoletje, ji vsi pač želimo, da je drugo polstoletje njenega dela še uspešnejše, da bo delokrog njen še bolj razširjen, njeno delo pa naj bo kronano čimprej z uresničitvijo skupne naše želje in kateri je zlasti Cirilova tiskarna sklenila posvetiti vse svoje delo, da dobimo Slovenci svetnika. Saj je veliki slovanski apostol sv. Ciril ohranil naše kraje slovenstvu in drugi apostol, škof Slomšek, jih je ponovno rešil s prenosom stolice lavantinskih škofov v Maribor. Kakor se sodelavci Cirilove tiskarne v Mariboru smatrajo kot ena skupna družina, tako bodo skupno z njo delovali tudi na tem, da se čim prej uresniči ta skupna želja vseh Slovencev.

Seznam o davčnih osnovah je razglašen na podlagi zakona o neposrednih davkih v vložišču mestnega poglavarstva od 17. do 26. septembra od 8—12.

Laket je zmečkal stroj 30 letnemu delavcu Korenu Alojziju, ki je bil zaposlen v tovarni papirja na Sladkem vrhu. Delavec je prišel z desno roko po nesreči v stroj, ki mu je isto potegnil med kolesje in mu zmečkal laketa, da so morali ponesrečenca prepeljati v bolnišnico v Maribor.

Izginula je neznanu kam Emilija Semič iz Betnavske ceste 84 v noči od petka na soboto. Na njenem stanovanju so našli pismo, v katerem piše Semičeva, da je obupala zaradi neozdravljive bolezni.

Z opijem se je zastrupil po neprovidnosti, ker je zavžil preveliko količino tega mamila, 26 letni krojaški pomočnik Martin Kovačič iz Tezna. Morali so ga prepeljati v bolnišnico.

Celje

Katoliško prosvetno društvo v Celju je imelo v nedeljo popoldne v Domu v Samostanski ulici ob lepi udeležbi članstva svoj redni občni zbor. Ker je zadnji društveni predsednik g. Granfola med tem odšel iz Celja, je vodil občni zbor podpredsednik g. dr. Hodžar. Funkcionarji so podali društvena poročila za zadnje poslovno dobo. Iz poročil je razvidno, da je bilo delovanje društva pred razpustom zelo agilno. Izvoljen je bil novi odbor s predsednikom g. prof. Kovačičem na čelu, odbor s predsednikom g. prof. Kovačičem na čelu.

Uprava mestnega gledališča v Celju razpisuje za sezono 1935-36 abonma, ki obsega tri skupine: dramsko, operno in koncertno. Dramski abonma obsega 12 gostovanj ljubljanske drame, operni 3 gostovanja ljubljanske opere in koncertni 4 koncertne prireditve. Abonenti iz lanske sezone imajo do 20. t. m. prednost pri rezerviranju sedežev. Prijave za abonma se sprejemajo v knjigarni Domovina na Kr. Petra cesti in bodo zaključene 30. t. m. Abonenti imajo 10 odst. popusta.

Pogajanja v Cinkari: ostala brezuspešna. V soboto in v nedeljo se je posvetoval upravni svet Cinkarne d. d. o. zahtevah, ki jih je predložilo delavstvo podjetju. Po dvodnevnem posvetovalstvu je prišel upravni svet do sklepa, da pri najboljši volji ne more ustreči željam in zahtevam delavstva. Upravni svet se je postavil na stališče, da ima cinkarniško delavstvo v vsej celjski okolici relativno najvišje plače, da je imelo delavstvo iste plače 10 let, da so cene življenjskim potrebščinam v zadnjih letih padle. Poudarjalo se je tudi, da so cene cinku zelo padle. Da pa pokaže podjetje dobro voljo, je sklenilo, da za vsemu delavstvu običajno božičnico v dvakratnem znesku. Večraj popoldne so se nato vršila posvetovalstva med upravnim svetom in zastopniki delavstva. Poleg upravnega sveta je bil navzoč tudi zastopnik rudarskega glavarstva g. inž. Kubias, zastopnik Delavske zbornice rav. g. Kopač in g. Leskovšek za delavsko organizacijo. Pogajanja so trajala od 10 do pol 1 in je bil rezultat razglašen delavcem ob 5 uri popoldne.

Kulturni obzorik

Knjige Slovenske Matice
za l. 1935

4. Cervantes: Bistroumni plemič don Kihot iz Manče. — Poslovenil St. Lehen. Prevodi iz svetovne književnosti, XVIII. str. 338.

Poleg gojitve znanstvenih knjig ter domačega leposlovja si je stavila Slovenska Matica tudi nalogo, da Slovincem da klasična dela svetovnega slovstva, taka, ki bi jih moral poznati vsak izobraženec, o katerih pa je dvomljivo, da bi jih izdale kjaj privatne založbe bodisi radi obisnosti, bodisi radi zgolj literarnozgodovinske pomembnosti. Tako je prav Matica v zadnjih letih izdala taka monumentalna dela kot so Reymontovi »Kmetje ali Tolstega »Vojna in mir«. Ta dela spadajo med zkladne izobraženega svetovnega človeka in po njih prevodih sodijo kulturno stanje naroda. S tem, da se je Matica odločila, da uvrsti med svoje prevode klasično delo španskega duha iz začetka XVII. stoletja svetovnoznanega »Don Kihota«, se je odločila za veliko kulturno dejanje, ki ga moramo samo z največjim zadovoljstvom pozdraviti. Zdej bo tudi povprečni slovanski bravec imel priliko seznaniti se z enim najpopolnejšim delom evropskega duha sploh, z umetnikom, ki je živa že par stoletij in bo živila večno.

Prevajalec dr. Lehen je opremil prevod z dolгим uvodom (66. strani) iz španske kulturne zgodovine sploh, poudaril španski zlati vek, njih svetovno močnost na morju in v književnosti. Posebej razbira življenjskega bednega Cervantesa, vojskavca, ujetnika, sužnja, uradnika, izterjevalca davkov itd. in vso budo njegovega napora, da se uveljavi vsaj kot pisatelj. Res nam spričuje pisar »Don Kihota«, »kakosna Parnasa pota«: sama muka in delo. Poleg življenjskega lika, dobimo jasen

pogled v snovanje njegovega duha in zapovrstnih njegovih del. Posebej je označen vznik in pomen pričujočega romana, o katerem je bil pisatelj sam prepričan, »da ga ne bo ne naroda ne jezika, v katerega ne bi bil preveden«. Prirediteljev uvod je sam zase uspešna monografija ter dozda največja in najizrazitejša studija v slovenskem slovstvu o predmetu iz španske književnosti, na osnovi španskih lit. virov.

Letos je izšel samo prvi del romana, ki bo obsegal štiri debele knjige. Po obsegu bo torej roman enakovreden že gori imenovanim. Verjetno pa je, da bo manj privlačen od njiju, čemur se ni čuditi: snov je namreč že starejša, ter je bila še posebej namenjena svojemu času kot satira in ogledalo smešnosti. Toda kljub temu časovnemu elementu v romanu, ki nam danes da samo slutiti, kaj vse je mogel pomeniti v XVII. stoletju, temu stoletju avanturističnih romanov, trubačarske romantike, predstavljani najnesmiselnijših prigodb, je vendar le tako resničen, izrazit in svež, da more biti zanimivo branje prav tako tudi človeku XX. stoletja. Da, v vseh stoletjih so živeli veliki duhovi, ki so prave prigode tega »viteza žalostnega lica« in njegovega oproda med vsemi svetovnimi deli najraje prebirali. Ni čuda: saj je lik »bistroumnega plemiča don Kihota iz Manče«, tega plemenitega blazneža, tako prepričevalen, tako izrazil in za večnost postavljen, da je v njem enkrat za vselej ponazorjena — kot še nikdar pred njim in za njim — ena plat človeške duševnosti, namreč duh, ki je navezan na zunanje predstave in oblikuje svet po svoje. Don Kihot je namreč največji idealist v svetovni književnosti, tako enostranski poudarjen, da je že karikatura. On predstavlja romantičen element v človeštvu, navdušenost in dobroto, čistost in junastvo... idealističen pogled na svet, ki ne prenese nobene realizma, nikake stvarnosti. To je pogled vsakega mladega človeka od pamtveka, človeka, ki spoznava življenje le iz knjig ter se ne more znajti v resničnosti. Iz starih avanturističnih po-

vesti je skočil prenapeti vitez naravnost v banalno resničnost ter se ni znešel: gleda mlina na veter in jih smatra za orjake, ki ga izzivajo na boji: vidi čredo ovac, ter jih naskoči kot četo sovražnikov; gree mimo krčme in jo smatra za grad in vlačuge; ne najde mu čiste princeze. Jasne svojega konjica Rosinanta ter sanja kot najzvestejši trubadur o svoji ljubezni, umišljeni Dulcineji, ki je postala slavna kot Laura in Beatrice, in v njenem imenu opravlja svoja junaska dela. Don Kihot je tip krščanskega viteza, ki potuje po svetu, da kaznuje vsako krivico. Toda ob svoji »sveti preprostosti«, ki je pozneje dobila novo erto v Dostojevskem Idiotu, plača vsako umišljenost na svoji koži (frešitev kaznjencev, namenjenih za galeje itd.). Te osnovne poteze don Kihota, ki so tako živo, resnično in izrazito prestavljene v tem čudovitem romanu, so žive v vseh časih, kot je večno živo nasprotje med duhom in materijo in to mu daje ceno nesmrtnosti. In tako roma blazni don Kihot po vsej zemlji, doživlja nove prigode, katerih nobena mu ne more odvzeti življenjskega optimizma, ne vere v drugi, resničnejši svet, kjer bo vladala le pravica in ljubezen. Ob njim pa stopica njegova »boljša polovica«, topi pa življenja željni, trezni, praktični oproda Sančo Panca zavajen in na nizkih nogah, ki se posmehuje vitezovim dejanjem. On je pač človek resničnega sveta, materialist, ki gleda le na korist, pripravljen da takoj oropa žrtve vitezevega kopja. Tako romana po svetu, vsak zase dve človeški polovici, ki bi šle skupaj v enem telesu mogli dati popolnega človeka. Za prireditelja je opozoril, da Cervantes pri tej simboliki nikoli ne pade v alegorije, temveč je vedno in povsod življenjsko resničen in poln. Zato je njegov roman vedelo umetnostnega oblikovanja, ter danes prav tako živo kot nekdanj: umetnost je pač nesmrtna. Pač pa so drugi momenti, ki nas danes motijo ter nam kale pravo uživanje, ki ga dobivamo šele iz lit. zgodovinskega uvoda: ne navdušujemo se več tako nad romanom, kot satiro na takrat eplošne in mod-

ne avaturistične romane, ker te osti ne čutimo več tako živo, niti več nad smešenjem pastoralne erotike, ki je nam danes tuja. Tudi prenašamo težko množico teh prigodb, ki je ena enaka drugi, v katerih pa je značaj glavnih junakov že od vsega početka enak, nespremenljiv. Zgodba pa je enaka zgodbi, to določasi, v vseh pa se kaže velika moč oblikovanja, prikazovanja oseb in pripovedovanja, ki bo privlačila vedno, pa če se prav raztegne v nedogled.

Imel bi povedati še veliko, tako o čiščenju knjižnice don Kihota, ki je služilo Cankarju v »Hlapcih« za model, zlasti pa o prevodu samem, pa sem mnenja, da tukaj ni prostora za to. Čudim se, da so pesmi prevedene v tako nepoetični prozi, da žali uho ter uničuje pesem. Sicer je v notranjščini knjige nekaj sonetov preprejenih, ki kljub vidni delanosti, vendar le bolj predstavijo pesem kot prozni prevodi. O jeziku pa bi se dalo povedati od aile, veliko več, kot je povedal svoj čas obzirno Glonar. Oblike kot: kljus, kljuje kljuseta, osleta... kot akuzativi; najzakletejši itd. ne bi smele biti v leposlovnih knjigi. Prav tako ne tvorbe kot: zahititi se na konja, dopiti se, razdelanost, zagrezniti se... pristaviti si konja... kadar me sestanejo pri zdravi pameti... itd. itd., ki človeka ne malo zmotijo pri branju in ki ne morejo pomeniti obogatitve našega jezika iz ljudstva, temveč iz svojevoljnosti. In takih primerov imam še več, tičočih se pravopisa tujih imen (Dulcineja Manča itd., ki bi vodile v pisavo Hugo. Igo., morfologije, zlasti pa sintakse, ki je včasih zelo ne-slovenska ter našim šolskim, to je uzakonjenim določbam »španska«.

Take so letos knjige Slovenske Matice. Brez dvoma pomenijo veliko obogatitev slovenske književnosti. Iz vsega navedenega — mislim — si odbor lahko napravi sodbo o našem odgovoru, na priloženih letakih, v katerih prosim za mnenje, kaj komu v knjigah ni všeč: za bodočnost pa naj objavi načrt za nekako »šetletko«, da se ob njej razvije anketa, ki jo odbor želi.

td.

Velik požar v Grahovem

Štirje posestniki hudo prizadeti

Cerknica 16. septembra. Mirno smo legli prebivalci Grahovega v nedeljo zvečer k počitku. Nihče ni niti slutil, da bo ta noč za štiri kmetovalce tako usodna. Ob pol 12. ponoči so fantje, ki so šli na svoje domove, opazili, kako je iz skedaja, ki je last Josipa Kranjca, p. d. Urbasa št. 11, švignil plamen proti nebu. Takoj so alarmirali vse vas. Skedenj, v katerem je bilo seno in poljsko orodje, je bil na mah v plamenu. Z bliskovito naglico se je razširil ogenj na hlev, v katerem je bila živina. Rešili so jo deloma vola, krava in telica pa so ostali žrtve ognja. Še predno so prišli gasilci, je plamen objel tudi hlev in svinjak Kovača Antona, p. d. Adama št. 12. Tudi njemu je zgorelo seno in orodje. Nato je plamen upeljal skedenj, hlev in svinjak sroti brez starišev Logar Ivanici (njen oskrbnik je Ule Jakob). V pogorelih objektih pa je bilo seno, last tamkajšnjega peka. In še četrtemu ni ogenj prizanesel. Andreju Kraju, p. d. Lovriču je pogorel hlev in svinjak. Zgorel je tudi prešič. Vsi so le delno zavarovani.

Vaclav Vondraček - 70 letnik

Podbrezje, 15. septembra.

Naša župnija je zadnjo nedeljo doživela vesel praznik: slavila je dvojni jubilej g. župnika Vondračka — 70 letnico njegovega življenja in 25 letnico njegovega pastirovanja med nami.

G. V. Vondraček je po rodu Čeh iz Purkarcar v budjeviški škofiji. K nam ga je pripeljala prošnjata tedanjega ljubljanskega semeniškega ravnatelja dr. Kulavica, ki je iskal med Čehi kandidatov za naše semenišče. Od 7 tovarišev, ki so tisto leto prišli v Ljubljano, je živ le še naš jubilar. Po ordinaciji 1890 je služboval v Sv. Križu pri Kostanjevici in v St. Jerneju, kjer je tudi častni občan; po kratki službi v Dobriču pa je odšel na prazno župnijo v Ambrus. Tam je ostal 11 let. Leta 1909 pa je prišel v prelopo podbreško župnijo, ki jo vodi do danes.

Župljani so se lepo pripravljali za proslavo, da pokažejo svojemu dušnemu pastirju vdanost in ljubezen. V soboto zvečer so mu zapeli peveci podoknico in mu izročili lep dar. Drugi dan pa se je zbrala polna cerkev faranov k slovesni zabavalni daritvi. Prvi župnikov krščenec v Podbrezju, gosp. kaplan Franc Jeglič je v lepih besedah župljanom razložil, kaj jim je župnik, kako je treba razumeti njegovo delo v župniji, kako je večini težko in neprijetno, a tedaj najbolj potrebno.

Popoldne pa se je dvojnemu jubileju pridružila še tretja slovesnost: g. župnik je za spomin na svoji obletnici kupil Marijine-mu vrtecu lepo zastavo, ki naj bi bila ta dan blagoslovljena. Lep nagovor, ves pesniški in poln globokih misli je imel g. Anton Komljanec. Slovesno blagoslovitev zastave so zaključile pete litanije. Potem so župljani povabili g. župnika k akademiji v skromno dvorano prosvetnega društva, kjer so bile izrčene prelepe čestitke v petju, deklaracijah, darovih, nagovorih in svojih prizorih. Društva, šole, župljani, vrtec, otroci, fantje so se vrstili na odrin in v živi besedi poudarjali delo g. župnika. Tako se je lepi družinski praznik zaključil s prijetnim občutjem ljubezni in spoštovanja.

Naš novi listek

Jutri pričnemo v podlistku prinašati lepo izvorno novelo z našega Barja

NA JEZERIŠČU

ki jo je spisal mladi pisatelj Jože Likovič.

Novela je zajela življenje barskega kmeta v bližnji preteklosti, tedaj, ko so začeli graditi železnico čez Barje, kako se bori za svoj kosček sveta, ki je vedno v nevarnosti, da ga zalijo povodnji. Colnarjenje in delo na leham ga skromno preživljata. Mladina pa si hoče boljše bodočnosti, zato beži sin k železnici, hči pa v gostilno kot točajka. Na koncu pa vendarle zrna zemlja in ljubezen.

Največja vrednost povestice so vsekar izredno lepe slike našega Barja pod Zalostno goro in Krimom, podobne povodnji, večernih razpoloženj, zažiganja trav ter voženi po Ljubljani. Pod Likovičevim peresom zaživi vsa ta naša močvirna pokrajina v novih, dozdaj nepoznatih barvah. Pričnimo, da bo znala vzbuditi v vseh privržanost do naše zemlje, ki je tako potrebna močnih rok in trdne družinske ljubezni.

Novi grobovi

+ V Prevaljah je v 44. letu starosti umrl rudarski invalid Jakob Bisternik. Celih trinajst let je bil navezan na trkolico, s katero se je vozil okrog, vedno vedrega obraza. Kot veren katoličan je prav pogosto prihajal v cerkev, dasi je bil hrom. Naj mu sveči večna luč!

+ V Ratečah na Gorenjskem je umrla 11. septembra v gospi Marija Kajžar, mati gostilničarja in posestnika. Pokopali so jo v petek. Naj počiva v miru, svojcem naše sožalje!

Osebnosti

== Iz vojaške službe. Postavljena sta za pogodbeno uradnika inženjerja zrakoplovstva vojske strojni inženjer Ernest Eger, na službi v 7. zrakoplovnem polku in strojni inženjer Luka Beleslin, na službi v 2. zrakoplovnem polku s skupno letno nagrado po 30.000 Din. — Odrejeni so na službo v Intendanco štabov I. armijske oblasti peh. kap. II. razr. Jakob Blažon, II. arm. oblasti peh. poročnik Radoslav Marušič, III. arm. oblasti peh. kap. II. razr. Juro Sič, in IV. arm. oblasti ing. kap. II. razr. Ivan Singer. — Odrejen je za vršilca dolžnosti nadzornika krojačnice v delavnici zavoda za izdelovanje obleke int. poročnik Josip Božič.

== Izpit za čin rezervnega konjeniškega podporočnika so napravili naslednji kaplari — dijaki XVII. dijaškega eskadrona konjeniške šole in eicer z odličnim uspehom Bogdan Krizman; s prav dobrim uspehom Stanko Božič, Miroslav Plančak, Milan Drobniak, Lucijan Berjak, Valentin Polak, Ladislav Dragotin Pečarič, Božidar Jankovič in Borislav Lungin in s dobrim uspehom Ivan Šank, Milan Krašovic, Leo Penser, Miroslav Babič, Fran Kraus in Jožef Kis.

Da se je ogenj tako hitro razširil, je bil kriv veter in pa dejstvo, da so bili objekti zelo blizu skupaj. Na kraj nesreče so prišli gasilci domačini, iz Zerovnice, Dolenjega jezera, Dolenje vasi in Cerknice. Rešili so, kar se je rešiti dalo. Dasi je bilo troje motornih in dvoje ročnih brizgaln, je bila gašenje oteženo, ker ni bilo vode. Pri reševanju je sodelovalo tudi veliko voljakov, ki so tam na vajah, za kar jim najlepša hvala in priznanje — Vašemu poročevalcu so pogoreli izjavili, če ne bo pomoči jim obstoj ni mogoč. Ljudje jokajo, se ozirajo po pogorišjih in gledajo hiše, ki so tudi vse poškodovane in ožgane. Požar je bil tako močan, in je ogorke nosil veter tako daleč, da sta se vneli dve, s slamo kriti hiši skoraj 15% oddaljeni od kraja požara. Vendar so ju rešili.

Ogenj je bil brez dvoma podtaknjen. Orožniki so pridno na delu in upajo, da bodo, kot lansko leto, zločinca kmalu izsledili.

Pri reševanju se je po rokah in po glavi močno opekel orožniški kaplar Lambergar Franc, ki so ga pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

Ostale vesti

— Prva slovenska ENOLETNA TRGOVSKA ŠOLA znani »CHRISTOFFOV UCNI ZAVOD«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, VPISUJE. Šolnina za vse trgovske predmete, stenografijo, strojeopisje 120. — Din. Lastno novozidano poslopje, Poučjuje kvalificirane učne moči, profesorji. Pouk prične 1. oktobra. Radi množičnih prijav, pripravljamo takojšnji vpis.

Volitve esen — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— VELIK LJUDSKI SHOD PRI NOVI STIFTI NA DOLENSKEM bo v nedeljo 22. septembra popoldne ob 1. uri. Govoril bo dr. Miha Krek, naš minister — Prvotno bi imel biti shod dopoldne; ker pa zovori minister dr. Krek dopoldne v Konjicah na Štajerskem, je naše zborovanje popoldne.

— Sprejemi pri g. banu. Ker je ta teden rezerviran za sprejem konzularnih zastopnikov in drugih odličnikov, bo g. ban sprejemal stranke pričeni s prihodom tednom. Sprejemni dnevi se bodo objavili.

— Cenjene inserente v Kranju in okolici opozarja uprava našega lista, da prizna samo plačila po poštnih polnicah ali pa opravljena v upravi v Ljubljani. Za sprejemanje plačil ni v Kranju nihče pooblaščen.

— Uršlinsko učiteljstvo v Ljubljani sprejema v prvi letnik pod istimi pogoji kakor v škofji Loki. Reflektantije naj pridejo nemudoma s starši in prinesejo s seboj potrebne listine.

Dobro jutro — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Neznani kolesar je podrl v Pirničah pod Smarno goro g. Lavriča Antona, uradnika v notranjem ministertvu v Beogradu, ki se je sedaj mudil v Pirničah na dopustu. Pri padcu je Lavrič dobil težke notranje poškodbe tako, da so ga v ponedeljek pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Kongres pravnikov v Beogradu. Priprave za kongres so končane in so bile vsem prijavljenim članom že razposlane legitimacije; spomenice se razpošiljajo te dni. Stanovanja v Beogradu so preskrbljena. Udeleženci iz Ljubljane potujejo skupno dne 21. t. m. v brzim vlakom ob 9. uri s prihodom v Beograd ob 20.20 uri, kjer bo tudi očiščeni sprejem. Temu brzovlaku bosta priklopljena v Ljubljani dva posebna vagona, dočim bo priklopljen istega dne v Mariboru osebnemu vlaku, ki odhaja ob 5.12 uri, en poseben vagon, ki bo v Zagrebu priklopljen ljubljanskemu brzemu vlaku. Posebnega vlaka iz Zagreba ne bo. Vsi, ki se nameravajo udeležiti poklonitve na Oplenec ali izleta v Smederovo dne 24. t. m., ter banketa v Beogradu dne 25. t. m., naj se takoj prijavijo potom prijavnice, ki so bile razposlane obenem z legitimacijami ter nakažejo generalnemu sekretariatu kongresa pravnikov v Beogradu, Aleksandrova 5, za potovanje na Oplenec 100 Din (vrčunčan prevoz in prehrana za ves dan) za potovanje v Smederovo 70 Din (vrčunčan prevoz in kostilo), ter 40 Din za banket. Ta plačila se bodo event. tudi pobirala med vožnjo v Beograd, kjer bodo dobili udeleženci tudi vsa ostala poročna pojasnila. Obenem se naprošajo vsi govorniki, ki nameravajo govoriti na svečani četvrti kongres in na banketu, da radi večje publicitete napišejo ali vsaj skicirajo svoje govore in jih po možnosti do 18. t. m. pošljejo kongresnemu sekretariatu v Beograd. — Odbor društva »Pravnik«.

Kapital v zimi — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Naloge Rdečega križa. V sredo 18. t. m. bo predaval o tem predmetu v ljubljanskem radiu ob 19.25 predsednik dravskega banovinskega odbora RK gospod dr. Viljem Krejčič, advokat. Lastniki zvočnikov, posebno na deželi, se naprošajo, da jih postavijo na okna, tako da bodo čim širše plasti naroda poučene o plemenitih nalogah Rdečega križa.

— V zdravilišču Dobruša se priredi dne 19. t. m. ob 20.30 v korist Rdečega križa odlični koncert, pri katerem sodelujejo: gospodinja Mlinkovič Gjurjica, operna pevka Narodnega gledališča v Zagrebu in g. Vladimir Huber, inž. Žepić Stanko, dr. Manzoni Aleksander in Prevorsek Uroš. Ta zadnja prireditelja letošnje sezone bo srečna zaključitev letošnjih uspešnih prireditvev v tem priljubljenem zdravilišču.

— Železničarskim vdovam! Meseca maja 1. 1934. je generalna direkcija državnih železnic v Beogradu ukinila premož po režijski ceni železničarskim vdovam. Generalna direkcija je ukinitev premož motivirala s tem, da je čl. 88 pravilnika splošnih primolžnosti pomanjkljiv, da po tem pravilniku vdove nimajo pravice na režijski premož Zveza društev železniških upokojencev se v tem oziru že večkrat pisмено in osebno na vseh merodajnih mestih ukrenila vse potrebno, da se vdovam storjena krivica popravi. Obljubljeno je bilo, da se bo pravilnik v toliko popravil, da se vdovam vrne odvzeti premož po režijski ceni. Ker se pa to do sedaj še ni zgodilo, je Zveza društev železniških upokojencev ponovno ukrenila vse potrebno in se prekaže ugodne rešitve. — Toliko na vsa povpraševanja železničarskim vdovam v vednost. — Društvo železniških upokojencev v Ljubljani.

— Pevska šola. Spisal profesor M. Bajuk. Vsem glasbenim šolam in zavodom, kakor tudi učiteljem petja sporočamo da smo ceno profesor M. Bajukove Pevske šole znižali na 20 Din, na kar se posebno opozarjamo. Ta pevska šola je priznana najboljša in najobširnejša, kar jih imamo v slovenskem jeziku. Izoborno bo služila tako samouku, kakor onemu, ki se hoče temeljito posvetiti študiju petja.

— Občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet je bil v Ljubljani 15. septembra. Pri volitvah so bili izvoljeni v Glavni odbor: Joško Tomazič iz Vitanja pri Ptuj, Ladi Šurta iz Straže pri Novem mestu, Tine Horvatič iz Krške vasi, Tone Merslavič iz Sv. Primoža pri St. Jurju ob juž. žel., Ivan Korosec iz Nove vasi pri Blokah, Martin Grum iz Loč pri Poljčanah in Alojz Avsee iz Beričevega. V izvršilni odbor pa za predsednika tov. Ivan Kronovšek, za podpredsednika tovariši Tine Janhar iz Žej pri Medvodah, Tine Horvatič in Joško Tomazič; za tajnika Stane Skrabar in namestnika France Hočevar; za blagajnika Jakob Skrabar ter člani odbora: Viktor Hrovatin, Pavle Mare, Viktor Rozman, dr. Srečko Goljar, dr. Viktor Maček, inž. Ivo Jelačin, Ljotica Jarnovič, Jože Blaž, Dolfo Sauer in France Gerželj; v nadzorni odbor pa tovariši: Stanko Tomšič, inž. Ivan Zaplotnik in Franjo Pavlica.

— Dva turista obvisela v skalah. V petek sta se podala skozi Hudi prask na Mrzlo goro ljubljanskega turista akademik g. Lujo Glavnik in mehanik g. Vidmar Ivan. Med potjo sta zašla, obšla v steni ter nista vedela ne naprej, ne nazaj. Začela sta klicati na pomoč. Res so ju slišali turisti na Turski gori, ki so o tem obvestili reševalno postajo SPD na Okrežju. Takoj sta se podala reševati turista oskrbnik g. Robnik in še neki turist, katerima se je posrečilo, da so ju spravili na varno. V skalah sta prebila Glavnik in Vidmar dva dni in eno noč.

NI VEČ MRAZA!

ob porabi tega tankega traku

Windfix

Jug. pat. klobučevinasto kovinskega zatesnila za okna in vrata

A. Hrtić, Zagreb, Gajeva ulica 20

— Odprte planinske koče Osrednjega društva SPD: Jesenski čas vabi izletnike v planine, kjer nudi pestrost barv posebni užitek. Izletniški vlak ter na novo vpeljani weekend-listiki omogočajo planincem cenen posej planin. Odprte so sledeče postojanke Osrednjega društva SPD: do 22. sept. t. l. Kerkova koča na Ratilovcu — izlet preko Bašelskega sedla na Maharjevo kočo ter preko Skrbine na Orožovo kočo na Črni prsti sestop v Bohinjsko Bistrico. Obe koči na Črni prsti sta oskrbovani do 22. t. m. V Triglavskem pogorju vabi Staničeva koča — najprimernejši dostop iz Vrat po Tomiškovski poti, Aleksandrovo dom, odtod na Velo Polje v Vodnikovo kočo ter preko Hribarice ali Planine v Lazu h koči pri Triglavskih jezerih, sestop preko Planine na Kraju ter mimo novo gradnje planinskega doma na Komni. V Kamniških planinah: Čeksa koča pod Grintavcem, prehod preko Milnarkega sedla na Podo do Čojzove koče na Kokrškem sedlu; za prehod v Logarsko dolino je najprimernejše prenočišče v koči na Kamniškem sedlu. Do 29. septembra: Spodnja koča na Golici — krasen razgled na Triglavsko pogorje, s četrt ure oddaljenega sedla prostrani pogledi na Korosko. Za posetnika očaka Triglava bo oskrbovan Triglavski dom na Kredarici do 29. t. m. Erjavčeva koča na Vrhu bo stalno odprta do 29. t. m., nadalje po ob dnevih pred nedeljo in prazniki ter ob nedeljah in praznikih. Do 6. okt. bo stalno oskrbovan Aljažev dom v Vratih, kamor je edinstven izlet iz Mojstrane mimo Peričnika pod severno Triglavsko steno. Stalno bodo odprti še nadalje do zimске dobe Dom v Kamniški Bistrici — slavnostna otvoritev pešpoti dne 6. 10. t. l.; koča na Veliki Planini — primeren izlet v soboto do koče, kjer se prenoči in v nedeljo nadaljuje pot preko Dola v Kamniško Bistrico ter vrne po novi pešpoti v Kamnik; tudi Dom na Kravcu je stalno odprt in lahko dostopen iz Cerkelj. Ob Bohinjskem jezeru nudita vse udobnosti postojanki »Zlatorog« in »Sv. Janez«. Planinci, ki niso sočasno smučarji, naj porabiho jesenske dneve, da obiščejo v čim večjem številu planine, ki so ravno v tem času najkrajavnejše.

Kamila krema očisti kožo mo-zoljev, lisajev, vnetij t. t. d. in jo ohrani čisto in svežo. V lekarnah, drogerijah, parfumerijah in trgovinah. Glavna zaloga za Ljubljano »Venus« pred pošto.

Kamnik

Slana. V treh zaporednih jasnih nočeh preteklega tedna je v nekaterih krajih v kamniškem okraju temperatura tako padla, da je slana pobelila polja. Učinek zgradnje jesenske slane se pozna predvsem na krmilni koruzi, na papriki in paradiznikih, ponekod pa je prizadeta tudi ajda.

Solske težave. O pomanjkanju prostora v nekaterih občinah v kamniški okolici smo že pisali. Ta nedostatek je predvsem v škodo najmlajšim učencem, ki jih ne morejo sprejeti v šolo in postopajo doma. Krivič primer je predvsem v šolski občini Goro. Tam, so pred štirimi leti zgradili za 300.000 Din šolko poslopje, ki je danes že premajhno, tako da mora 34 šol-obveznih otrok, ki so že izpolnili sedmo in osmo leto, ostati doma brez pouka.

Ako Te še ravno ob 7. uri zadrži, ko Tvoja zaročnica čaka na Tebe ne vzemiraj se

Ki-Ki bonbon

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 17. septembra: Ob modrih vodah havajskih (ploške) 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, obvestila 13.15 Pesem, godba, plasi poje Dr. Zagorac s spremljevalcem Rudolfskega inžna 14.00 Vreme, borja 18.00 Uvertura 15.30 Nac. ura: Naša najnovejša novela (Z. Milčević iz Beograda) 20.00 Vokalni sol. koncert gđe. Zupceve 20.30 Nekaj veselih napevov, mandolinistični seket 21.10 Svičarski mednarodni koncert, prenos iz burškega studija 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.10 Dr. Ivo Sorli: Tabloun — vesol prizor izrabo člani radijskega dram. studija 22.30 Angleške ploške. Konec ob 23.

Drugi programi

Torek, 17. septembra: Beograd: 20.00 Klavirski kvintet 20.40 Narodne pesmi 21.40 Radijski orkester 22.30 Prenos iz kavarn — Zagreb: 20.00 O kliničnem gledališču 21.00 Koncertna ura 21.15 Plesna glasba — Dunaj: 17.30 Koncertna ura 20.15 Konec del Leona Falla 22.10 Orglarska glasba 23.05 Vokalni koncert na ploščah — Budimpešta: 20.00 Igra 21.30 Ploške 22.05 Čiganska glasba 23.00 Plesna glasba — Test-Milena: 17.35 Zabavna glasba 20.45 Čikaska volvodinja, opereta, Kalman — Rim-Bar: 21.00 Pester koncert 22.00 Petje in klavir — Praga: 19.25 Mandolinistični koncert 19.25 Promeradni koncert iz Londona 21.30 Klavirska glasba 22.30 Ploške — Pariz: 20.10 Lubiška glasba 21.15 Marion, opera, Moscovitz (ob-šči) 22.45 Plesna glasba (ploške) — Liptov, Berlin: 20.30 Pester koncert iz Beograda — Bratislava: 20.10 iz opere — Frankfurt: 20.10 Glasbene igranke Monkskov: 20.10 Veseloigra 21.00 Plesna glasba.

Naznanila

Ljubljana

I. Nočno službo imajo lekarni: dr. Kmet, Tyršova cesta 41; mr. Truskozy šol., Mestni trg 4, in mr. Uštar, Selenburgova ulica 7.

I. Pevski zbor Glasbene Matice: Drevi ob 20. vaja moškega zbora.

Poizvedovanja

Naša sem v sredo na velosejmi manjšo vsoto denarja. Komatar Marija, Jegličeva c. 16, I. nadst. 6 stopenjše 33 vrata.

Vaša sem v soboto zvečer v Kolodvorski ulici blizu hotela Strunski poročni prstan. Dobi se v hotelu Lloyd, soba 6, Sv. Petra c. 7.

Poročni prstan je bil najden v nedeljo zjutraj v Kolodvorski ulici. Dobi se v pisarni župnije Marijinega Oznanjenja.

Zgubila sem v soboto zvečer od Starega trga do Hrušice 2 para ženskih nogavc in 3 vrste blaga. Pošten najditelj naj odda v upravo »Slovenec«.

Ptuj

Bolničarski tečaj v Ptuj. Okrajni odbor društva Rdečega križa v Ptuj priredi trimesečni bolničarski tečaj, ki se bo pričel dne 14. oktobra t. l. — Namen tečaja je usposobiti čim večje število prebivalstva za pomoč in nego bolnikom, ranjenecem in drugim ponesrečencem v slučaju vojne, raznih elementarnih nesreč, epidemij itd. — Predavali bodo ptujski zdravniki in drugi teoretično in praktično v ptujski javni bolnišnici. — Obiskovalci tečaja se bodo morali obvezati, da bodo tečaj redno obiskovali (predvidoma dvakrat na teden po tri ure) in bodo polagali izpit ter dobe po končanem izpitu posebne legitimacije, ki bodo posebno moškim v slučaju vojne nudile prednost za vršenje bolničarske službe. Se posebej se vabijo kandidati. — Interesenti za tečaj naj se prijavijo do sobote 23. t. m. pri tajniku Rdečega križa učitelju Benu Brunnu na prosvetnem oddelku okrajnega glavarstva.

Nezgodbe in nesreče. Hudo sta se ponesrečila 24 letni bogoslovce Anton Lesjak iz Studencev pri Mariboru in 50 letni Ivan Slaček organist pri Bolfenku v Slov. gorah. Vozila sta se s svojimi kolesi iz Halož in sta padla tako nesrečno, da sta se hudo poškodovala, posebno Slaček ima nevarno rano na glavi. Oba so spravili v ptujsko bolnišnico.

Braslovče

Novo zastavico Marijinega vrtea je blagoslovil g. Jože Košiček, urednik iz Ljubljane v braslovski cerkvi. Obenem z blagoslovitvijo pa je bil tudi svečan sprejem otrok v Marijin vrtec. Istega dne popoldne pa se je vršila v našem Društvenem domu obnova in občni zbor Prosvetnega društva Na občnem zboru je bilo najbolj zanimivo predavanje g. Jožeta Košička, ki je razlagal pomen in naloge, ki jih imajo Prosvetna društva, končno nam pa je s pomočjo skiptičnih slik razlagal, se kako nastane tiskana beseda in o važnosti katoliškega tiska. Po predavanju je zapel domači pevski zbor nekaj narodnih pesmi.

Po nad 20 letnemu bolchanju je umrla za rakom v Orli vasi pri Braslovčah posestnica ga. Ivana Hruševar. Dasi je dosti trpela, vendar je kljub temu bila vzorna gospodinja ter skrbna mati svojim otrokom, tako da je pri tem docela pozabila na svojo bolezen. V zadnjih mesecih so bile očitno njene bolečine neznošne, vendar jih je prenašala z izredno vdanostjo prav do zadnjega. Žalujemo mu možu in otrokom ter vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje, rajna pa naj uživa večni mir in pokoj!

Šoštani

Rodovniško premovanje. Mlade, a zelo delavno Selekijsko društvo za belo govedo bo v torek 17. t. m. pokazalo uspehe svojega prizadevanja. Z začetkom ob 9. dopoldne se bo vršilo pred Slomskovim domom ob cesti premovanje vpisanih marijadvork. Zgleda, da bo to ena največjih tovrstnih gospodarskih prireditvev v Šal dolini. Vse vabimo k udeležbi!

Rakek

Temelj za novo cerkev je končan. S tem pa so — kakor je predvideval načrt — ustavljena za letos tudi vsa druga dela. Spomladi pa z božjo pomočjo napreči!

Afriška Massaua se je zbudila

Massaua, pristaniško mesto ob Rdečem morju, je videti že nekaj časa kot mravišče, ki je kdo po-bezal vanj. Prej je bil ta kraj tih in miren, le včasih je pristala kaka japonska ladja s soljo ali z grškim tihotapskim blagom. Sicer so domačini ždeli po kočah. — Zdaj pa se je nenadoma vse spremenilo. Massaua je postala središče italijan-skih prevozov vojakov in nekoč malo, neznačajno mesto je zdaj naglo in hrupno zaživelo. Od vseh strani prihajajo ladje semkaj, vsakršne ladje pri-stajajo, velike in majhne, parniki in jadrnice, po-vsod kar mrgoli ljudi in dnevi so polni bučnega hrupa.

Vendar je ves nered in dirindaj samo navi-dezen. Tovorni vozovi, ki prihajajo in odhajajo in domačini, ki begajo sem in tja — vse to se ravna po točkah. Nekje v nekem belem uradničem po-slopu sedi mož, ki ureja ves promet. Po petnajst ur na dan, v hudi afriški vročini, je admiral Pietro Barone odgovoren za življenje in stremljenje več ko 10.000 ljudi. Takoj, ko se je začelo veliko iz-kreavanje laških čet, je prevzel admiral poveljsko mesto in okolice. Veliko imen generalov je bilo po časopisih, a teh ni bilo nikjer, ki tu že leta in leta delujejo, ki poznajo kraj, ljudstvo in vedo, kaj je mogoče doseči in česa ni mogoče. Tudi admiral Barone je več te dežele in se dobro za-veda, koliko morejo ali ne morejo prenesti vojaki v teh vročih pokrajinah. Vedel je tudi, kako težko bo urediti promet z italijanskimi četami. Naglo je spreminil Massauo v veliko pristanišče. Se ne-davno so ondi izkrcavali na dan po 2000 ton blaga, zdaj ga po 5000 ton. V nekaj tednih so zgradili nove mostove in železniške proge. Zdaj je v Massaui pristanišče dolgo 1 km, pa morajo ladje že čakati po dneve dolgo, da pridejo na vrsto. Na stotine arabskih bark prihaja, na katerih so Arabci in zamorci, ki se prostovoljno javljajo za na bojišče. Mnogo teh se je v svetovni vojni borilo

na angleški strani zoper Turke.

V Massaui slišiš vse afriške jezike in itali-janščino. Zaeno z vojaškimi četami prihajajo tudi pristaniški delavci iz Genove, Neaplja in Benetk. Še v polmračnem jutru začno delati in nehajo ob desetih. Radi vročine počivajo do šestih zvečer in delajo spet do sončnega zahoda. Med 10. in 18. uro pa delajo zamorci, ker le zamorci morejo pre-stajati v tej strašni afriški vročini. Ti Afričani so velikanski orjaki iz Somalije, iz Sudana in z Je-mena. — Kakor večina južnoafriških pristaniških mest, je tudi Massaua na otokih. Mesto je na dveh otokih, ki sta z mostovi zvezana. To je za sedanji velikanski promet seveda zelo težavno. Na tisoče vojakov mora dan na dan po teh mostovih in na stotine voz in avtomobilov. Ker tukaj ni vode, so napravili še en vodovod iz daljave 19 km. Vsak dan priteče na dan 1 milijon litrov vode. Čeprav bi bile vse te lažje priprave zdaj odveč, pa bodo koristile za prihodnje čase. Saj hočejo Massauo razširiti in prezidati, da bo veliko moderno pri-stanišče, pristanišče, ki bo v zvezi v celino in bo imelo železniško zvezo z zaledjem. Massaua je tudi izhodišče za italijansko kolonizacijo po vzhodni Afriki. Vsa ta orjaška dela pričajo, da se Italija resno bavi z mislijo, da si pripori novo kolonialno ozemlje. — V pristanišču se vrste ladje druga poleg druge. Najprej odpravijo vojaške prevozne ladje, da pridejo vojaki čim prej iz Massaua na vojno ozemlje. Majhna ozkotirna že-leznica drži v Asmaro- a na stotine avtobusov brzi po hrapavem ozemlju brez pravih potov. — Pod-nebje je tu silno nezdravo. Na milijone je mršes in strupenih mrčes in nikjer nobene sence. — Vsak dan pride po nekaj tisoč ljudi. V admiralovi sobi nepre-stano brenči telefon. Dan na dan prihaja vojaštvo, dan na dan ga je treba oskrbovati z vsem po-trebnim in zmeraj je delo v hudi tropski vročini enako neznošno.

Ob Orinoku: Okusni ptiči

Jozé je prišel iz gozda. »Hokoc je dejal. Čiko je takoj razumel, da je treba ognja, nakar sta oba izginila v goščavo. Preveč sem bil utrujen, da bi mogel z njima. Vlezel sem se v mrežo, pa tudi ognju navzlic so me obletali nadležni mo-skiti. Nažgal sem si pipo, zalučal v ogenj naročaj zelenih lian, ki sta jih Indijanca zategadelj že prej narezala z noži. Ta vrsta lian da v ognju strašno dušiči dim, ki odpodi mršes.

Zdajci sta se vrnila moša spremljevalca. Pet debelih hokijskih put in divjega petelina sta pri-nesla s seboj. Ponoči je lov na te okusne ptiče kaj lahak. Prenočujejo na spodnjih vejah. Kot se zna varovati plazeeh se jaguarjev in strupenih kač, tako niso kos Indijancem, kadar jih iščejo. Ogenj jih slepi. Ostanejo tako kot so, ne da bi se premaknili. Grabijo jih kar z rokami.

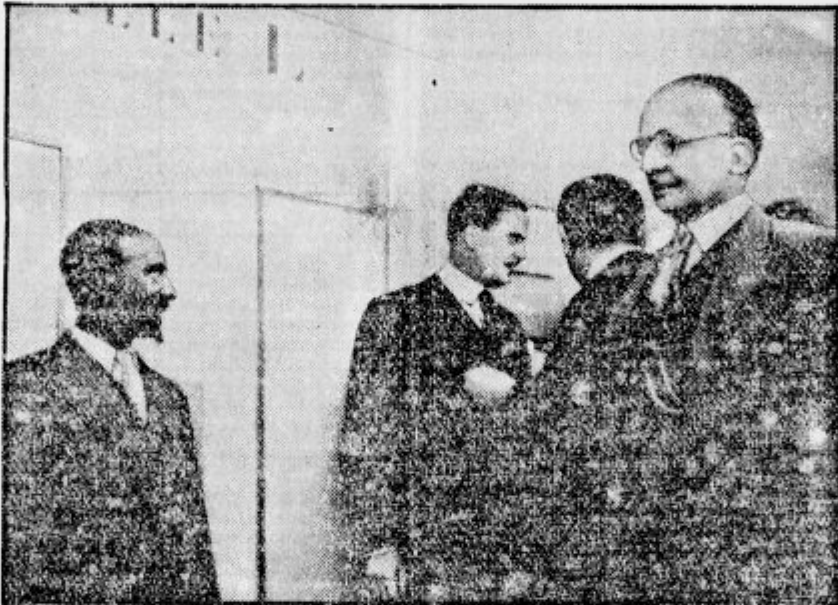
Po večerji smo naložili na ogenj vejevja in zelenih lian ter smo tudi lajajočim opicam in rjo-večim jaguarjem navzlic zaspali v mreži.

Skozi pragozd
Podali smo se na pot. Živež je nosil Čiko, Jozé posodo, tobak, mreže, jaz orožje in samokres, ona dva še lok in puščice, nekakšni laso pa še vsak zase. Z noži smo si morali utirati pot skozi pragozd. Bodeče ovijalke so nam trgale obleko in nas praskale do krvi. Drevesne stenice — tako lepo pisane — so se spuščale na naše ter grizle, grizle; velike črne mravljice so nam uhajale pod srake na golo kožo ter pikale. Komaj pol metra dolga kača nas je kanila naskočiti. Čiko pa ji je na mah odsekal glavo. »Xararasa, senor,« je do-dal Jozé, medtem pa je Čiko previdno pobral kačjo glavo. S strupom bo namazal svojo smrtonosno puščico.

Sredi pragozda smo zagledali cvetočo livado. Modre, modre kot nebo, ko lilije velike rože: redke amaryllis procere. Sicer ne orhideje, le go-moljnice, pa zelo dragocene. Vesel, kot sem bil, sem kar skočil med to cvetočo lepoto, pa na mah obličal do vratu v globokem močvirju. Zlostno bi končal, če Jozé ne bi vrgel lasa okoli mojega vratu. Skoraj zadušil sem se, preden sta me In-dijanca z združenimi močmi potegnili iz močvirja. Kakšen sem bil! Kakasta tropska obleka je smr-delo, od nje pa je kapljala umazana voda. K sreči sem nosil mehke, gibljive škornje, ki so mi se-gale do pol beder ter bile zadržane tesno, sicer bi bile ostale v močvirju. Za zmeraj pa sem si zapomnil, da amaryllis procere rastejo samo iz močvirij.

Zagledali smo pet metrov dolgo kačo: piton. Zver — najhujši sovražnik vseh velikih živali, nje-

nemu mišičastemu objemu niti jaguar ni kos — se je pravkar nažrla. To smo videli na njenem napihnjenem trupu. Lena in sita je ležala tankaj ter spala, sicer bi se morali boriti tudi z njo. Spo-toma me je po obrazu oplazila nekakšna kopri-va. Peklo me je in srbelo ves dan, preden so se mi na licih spustili gnojni mehurčki. Ah,

Za ženevskimi kutisami: zadaj Laval v pogovoru z Edenom, spredaj abesinska zastopnika Ha-varianta in Jéze, ki prisluškujeta.

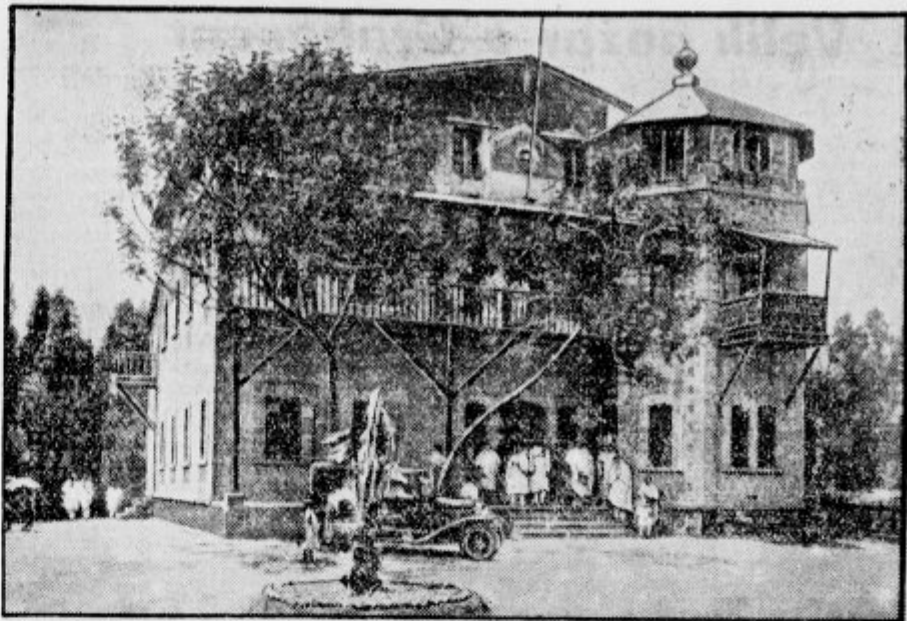
Angleški Mussolini

Nedavno je Sir Samuel Hoare, angleški zuna-nji minister, govoril vprito Zveze narodov in je zaradi tega govora zaslovel tako, da se je ves svet ozrl vanj. Sir Samuel Hoare je sin angleške uradniške plemiške družine in se je šolal po slav-nih šolah v Harrowu in Oksfordu. Za jezike je bil jako darovit in tako navdušen za sport, da je bil odlikovan. In govoril je tako odlično, da je bil že kot dijak slaven govornik. — Ko je imel šolska vrata za seboj, je služboval v angleškem

kolonialnem ministstvu. To je bilo v času, ko so minile burske vojne in angleško zunanjo politiko je zastopal gosposki Joe Chamberlain, ki se je kmalu zavzel za mladega Samuela. Dve leti je živel Sir Samuel v ministrov bližini. Ko je Cham-berlain stopil v pokoj in je prišel minister Sir Lytton na površje, je postal Hoare njegov tajnik in je služboval v ministstvu za kolonije do leta 1914. Dotlej je večkrat potoval po angleških kolo-nijah in jih do dna spoznal. V svetovni vojni je bil letalec. Leta 1922 je postal državni tajnik vo-jajškega letalstva, kjer je ostal do l. 1929. — Sir Samuel Hoare ni tisto, čemur bi rekli, da je ime-niten, gronovit govornik. Saj govori s tihim, sko-raj enakomernim glasom. Komaj da se zgane, niti ne napravi kretnje z roko. A njegove besede so skrbno izbrane, izklesane, jedrovite in vsak stavek je na pravo mesto postavljen. Nikoli se ne raz-buri, se ne zmeni za vzklike in medkllice in se vedno obračun le na predsednika. Hoare je izvrsten šahist in to igro uporablja v politiki. Sprito Musso-linija je ko hladen, a uspešen curek vode in ker ga podpira svetovna moč Anglije, bo pač zmaga na njegovi strani.

Poleg mrtvega krmarja

Iz La Rochellea poročajo o strašnem doživetju neke zakonske dvojice, ki je bila na počitnicah v Chatellailon-Plageu. Krog 10 zvečer sta stopila v motorni čoln, da bi šla na nočni ribji lov. Pa sta oba zadremala in se ob treh zjutraj prebudila. Pogledala sta krmarja, ki je nepremično ždel ob krmilu in sta videla, da je — mrtev — od kapi zadet. — Ker niti mož niti žena nista znala voditi motornega krmila, sta se morala z mrličem vred prepustiti valovom. Šele zjutraj jih je dohitel neki ribiški čoln in šele čez več ur sta bila rešena ne-prijetne vožnje z mrličem.

Zunanje ministstvo v Addis Abebi, kjer je največja politična kuha.

Trpinčeni otroci kličejo

Nemci so izdelali statistiko o otrocih, ki so jih domači trpinčili in mučili. Leta 1934 je bilo za 40 odstotkov več otrok mučenih hkot leta 1933. Leta 1933 je bilo 158 takih slučajev, a l. 1934 kar 225! Na Angleškem je pa še hujše, ondi je bilo v istem času l. 1934 — 4814 mučenih otrok, prejšnje leto (1933) pa 4208. — Zal, so te številk še pomanjkljive, saj policiji niso znani vsi taki grozotni dogodki. Otroci sami so tako preplašeni, da se ne upajo povedati, kaj se dogaja z njimi in skoraj nikoli ni kak otrok naznanil oblasti, da ga kdo muči, zmeraj so to storili sosede. — A da homo uspešno zatrli to strahovito sirovost, se mo-ramo pobrigati vsi. Nihče se ne sme obotavljati in mora kaj naznaniti policiji vsak tak slučaj. — Tako Nemci, ki imajo posebno društvo, ki pazi, da se taki nečloveški slučaji zatro in koj objavijo. — Kolikor vemo, pri nas še nimamo takega po-sebnega društva in vendar je — žal — tudi pri nas, ki smo tako majhni, veliko slučajev trpin-čenih otrok. So starši, ki pustijo otroka v hlevu

med živino, v kleti, na podstrešju, o čemer be-remo v dnevnih vesteh. So matere, ki umorijo otroka, ki ga vržejo v vodo, ki ga pustijo do smrti stradati. So očelje, ki pretepavajo otroke dan za dnem kar tako, le da jih mučijo, ki se v pijanosti znašajo nad njimi. Pri vseh takih novicah se za-čudimo, osupnemo in zgrozimo in se vprašamo, kako da niso oblasti že prej zvedele za ta ali oni slučaj. — Trpinčenje otrok je nekaj, kar človeku noče v glavo in nemogoče se nam zdi, da starši lastne otroke mučijo. To gnojišče moramo razčistiti, moramo! Tega madeža naš majhen narod ne sme imeti!

Drobtine

Turisti 19 držav v Moskvi.

Na moskovske gledališke svečanosti (od 1. do 10. t. m.) so prišli turisti iz 19 držav in sicer iz: USA, Poljske, iz Angleške, Čehoslovaške, Franco-ske, Holandske, Grške, Litve, Letonske, Finske, Švedske, Avstrije, Španije, Švice, Kanade, Peruja, Mehike, Perzije, Egipta.

Tisti, ki delajo vreme.

Ta mesec bodo v Varšavi zborovali vremenoslovc vsega sveta. Menda se zato vreme ne bo ustavilo za te dni, ko 74 vremenoslovskih ravna-teljev ne bo doma in bodo v Varšavi in v Krakovu in na izletih v Visoki Tatri.

Zveza kristjanov vseh ver — zoper boljševeke

Te dni je krščanska zveza izdala oglas: »Kr-ščanstvo ne napada ruskega naroda, tudi si noče lastiti pravice, da bi izdajala predpise, kakšna bodi vlada v Rusiji. Pač pa bo z vsemi postavnimi sred-stvi pobijala protiverski in brezbožni nauk sov-jetske Rusije.«

Iznajdba za letala.

Velika nevarnost preti letalom, ko priletijo v mrzlejšje plasti, ker se nabere led na letalu. Že dolgo so iskali, kaj bi varovalo letalo sprito tega. Pa so na Angleškem iznašli aparat, ki ga pritr-dijo na letalo in ki bruh iz sebe neko tekočino, da se letalo ne pokrije z ledom.

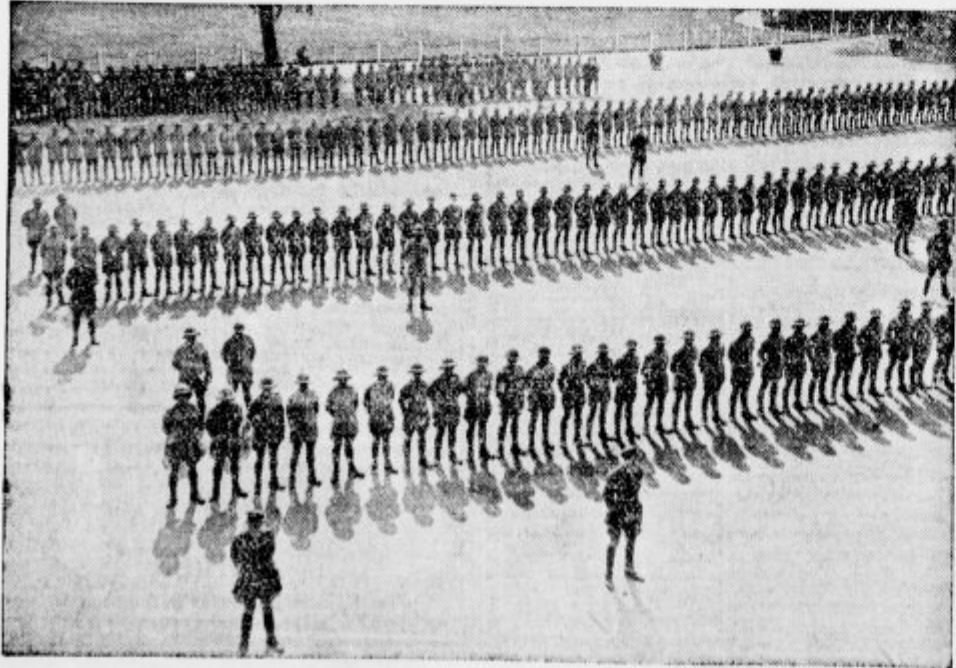
Steklene britve.

Iz Prage poročajo, da so iznašli poseben način, kako bi iz stekla izdelovali britve. Do-sedanji poskusi so se dobro obnesli. Le to napako imajo take kline, da jih ne moreš nabrusiti. Ta nedostatek bo pa poplačan s tem, ker bodo ste-klene britve zelo poceni.

»Pomisli,« je rekla zdravnikova žena svojemu možu, mladi Tomšič mi je povedal, da se mu po-noči zmeraj sanja o naši Olgie!«
»Tako, tako... Pa me je zadnjič prosil, naj mu dam zdravila zoper mōro...«

Največji rekord: V banji čez Atlantski ocean!

Angleške čete za v Egipt v Hounslovn.

Zahteve slovenskega trgovstva

Zborovanje Zveze trgovskih združenj v Ljubljani

Kot smo že poročali, je bila v nedeljo v Ljubljani skupščina Zveze trgovskih združenj, katero je vodil zvezi predsednik g. Jos. Kavčič, ki je v daljšem govoru izčrpnor orisal položaj in težnje slovenskega trgovstva.

Zbornico je zastopal g. Ivan Jelačin, ki je med drugim poudaril težki boj slovenskega trgovstva za obstanek. Seveda je jasno, da tudi v bodoče ne bo šlo brez boja in dela naprej. Potrebno je razčistiti ozračje. Omenja nato enostransko zaščito kmeta, ki je škodovala kmetu, ker mu je bil odvzet ves kredit. Z gospodarskega stališča se je dotikal tudi najvažnejših političnih vprašanj. Končno je izjavil, da bo Zbornica vedno in povsod zastopala interese svojega članjenega trgovstva.

Resolucije

Na zborovanju so bile sprejete te resolucije, katere v izveščku navajamo:

1. Z ozirom na finančni zakon, ki je izpremenil sestavo davčnih odborov, sta sedaj v odboru samo dva zastopnika zavezanec pridobitni, dva pa imenuje davčna oblast. Z ozirom na zagotovilo, da bo slednjih dveh vsaj eden iz vrst zavezancev pridobitni, je bilo trgovstvo presenečeno, ko je pravilnik o neposrednih davkih prinesel določilo, da se imata oba državna zastopnika imenovati prvenstveno iz vrst državnih uradnikov ali vpokojencev. Zato zahteva trgovstvo, da se ne bi pozabila obljuba finančnega ministra, da se izpremeni omenjeni pravilnik tako, da morajo davčne oblasti II. stopnje imenovati enega člana iz vrst zavezancev pridobitni in 1 in vrst uradništva.

2. Ze obrtni zakon je predvideval uvedbo socialnega zavarovanja za trgovstvo, vendar se doslej ni izvedlo. Zato prosi trgovstvo, da se izda okvirna uredba o izvajanju socialnega zavarovanja. Vsako centralno ureditev pa odločno odklanjamo. Zveza je že predložila tak osnutek ter prosi, da se ta osnutek tudi uveljavi.

3. Zvezni občni zbor se popolnoma strinja s stališčem ljubljanske zbornice kakor tudi ostalih zbornic glede osnutka zakona o regulativnih hranilnicah. Delo regulativnih hranilnic je treba v vsakem oziru podpreti in je treba novelirati čl. 160 zakona o državnih hipotekarni banki glede naloganja pupilnega denarja. Ker upravlja Drž. hipotekarna banka ogromne svote, ki prihajajo iz naših krajev, zahteva trgovstvo, da morajo biti v upravnem in nadzorstvenem odboru tudi Slovenci.

4. Glede kmečke zaščite se trgovstvo pridružuje sklepom konference zbornic v Ljubljani.

5. Trgovstvo zahteva, da se nabavljalne in konzumne zadruge obremenje s istimi davskimi, kot jih plačuje legalna trgovina, zadruge morajo imeti tudi strokovno naobrazeno poslovaljo. Ni pa nasprotno proizvajalnemu združenstvu.

6. Z ozirom na razmere v naši državi naj se v nobenem primeru ne sme dovoliti otvoritev novih blagovnih hiš. Uredbo glede prepovedi otvarjanja teh blagovnih hiš je podaljšati dolje, dokler se gospodarstvo ne obrne na bolje.

7. Prepove naj se otvarjanje industrijskih prodajalnic in podružnic industrijskih podjetij na debelo in na drobno, obstoječe prodajalnice pa morajo likvidirati najdalje v dveh letih. Nadalje je potrebno, da se industrijska in trgovska podjetja na delniški podlagi obdavi po ocen davnih odborov, a ne po bilancah.

8. V skladu s odredbami ustave iz leta 1931. naj se nujno skliče gospodarski svet, ki bo zelo koristil ozdravitvi gospodarstva. Sestavljen naj bo iz zastopnikov gospodarskih organizacij. V zvezi s tem je potrebno, da se čimprej razpiše volitve v gospodarske zbornice.

9. Z ozirom na za nas neugodne trgovske zveze s Francijo na osnovi dodeljenih kontingentov, apelira trgovstvo na kr. vlado, da se dodeli naši državi od Francije oni uvozni kontingenti, ki odgovarjajo naši izvozni kapaciteti.

10. Zahtevamo, da se pri dobavljanju premoga za potrebe državnih železnic upoštevajo v interesu našega narodnega gospodarstva naši pregovorniki pravično in v pravi razmerju.

11. Po dolgoletni borbi proti krošnjarstvu zahteva trgovstvo, ker je krošnjarjenje in brezpravno trgovanje zavzelo velik obseg v škodo trgovcev,

naj pristojne oblasti najstrože izvršujejo predpise obrtnega zakona. Pregon in kaznovanje krošnjarjev je treba v notranjosti države prenesti na občinske uprave tako, da imajo občinske uprave pravico odvzeti krošnjarjem blago in jih kaznovati z denarno globo.

V zvezi s temi resolucijami je po temeljiti utemeljitvi stavil še predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin nekaj važnih predlogov, tičečih se vsega našega gospodarstva.

Glavne naše potrebe

1. Nujno potrebujemo zvezo Slovenije z morjem po železnici in po cestah.
2. Izvede naj se modernizacija cest v vsej banovini v svrhu pospeševanja tujskega prometa.
3. Davčna obremenitev mora biti znošna in tudi praksa mora biti milejša.
4. Decentralizacija državne uprave naj se čimprej izvede, toda s pravično razdelitvijo tudi državnih dohodkov na podlagi tangente.
5. Ker je lesna panoga ena najvažnejših panog in ker že dolgo časa čakamo na pogajanja z Italijo, je nujno potrebno, da se takoj začne pogajanja.
6. Apeliraj, naj se bednostni fond, katerega bi bilo pravilno imenovati zaposlitveni fond, v izdatkih izkorišča racionalno.

V imenu Osrednje sekcije lesnih trgovcev je dodatno predlagal g. Škrbec še specialne predloge, ki se tičejo lesne stroke, ki je ena najvažnejših pridobitvenih panog v Sloveniji.

Ti predlogi so v glavnem sledeči:

Za naš les

Zahtevamo revizijo prevoznih tarif, ki naj se prilagodijo današnjim razmeram in predvsem pri tarifi rezanega in tesanega lesa, pri čemer je višina prevoznih stroškov večkrat večja, nego vrednosti lesa. Najemnine ležarinskih prostorov na železnicih postajah naj se prilagodijo sedanjemu položaju. Previsoke najemnine so povzročile, da so ležarinski prostori prazni, kar je v škodo železnice. Zahtevamo, da se od merodajnih čimteljev uvažujejo predlogi Centralnega odbora lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije v vseh težkočah, ki tajejo lesno trgovino in industrijo. Zahtevamo, da se imenuje od lesnega predstavnika v upravo razlaščenih gozdov tudi po enega zastopnika lesne trgovine in enega lesne industrije, katere bodo predlagale lesne organizacije. Pri ministrstvu za šume in rudnike naj se osnuje posebni propagandni odsek za pospeševanje večjega konzuma lesnih proizvodov v državi sami. Pospeševaj se trgovinska pogajanja z vsemi državami uvoznici našega lesa, zlasti z Italijo in Francijo, ob sodelovanju gospodar. strokovnjakov po predložitvi naših organizacij. Država naj pospešuje uvoz in daje ugodnosti onim avtomobilom, ki uporabljajo pogon z bukovimi drvni ali ogljem.

Po zaključku jes. razstave

Letošnji Ljubljanski jesenski velesejem je dosegel velik moralen uspeh in je imel prvenstveno kulturni značaj. Prireditelj so ostali zvesti načelu, da mora podpirati velesejem domačo delavnost, dajati pobudo domačemu obrtniku in poglobljati trgovske stike v državi, s čimer ni rečeno, da se zapira v tem stremljenju inozemskemu blagu, v kolikor nam je uvoz potreben. Med kulturnimi razstavami je prevladovala pomorska razstava »Nas Jadrani«, prirejena po Oblastnem odboru Jadranske straže v Ljubljani. Poleg te izredno pregledne in poučne razstave je bila še arhitektonska, prirejena čisto v tujsko-prometno smer, kjer so naši mladi arhitekti dokazali, da korakajo z duhom časa. Isti namen so imeli tudi sportniki SK Polja, ki so v sliki in besedi pokazali »Polzevo« na Dolenjskem kot privlačno tujsko-prometno točko. V nizu kulturnih prireditev je prav posebno ugaljala tudi še esperantska razstava s svojim bogatim materijalom in propagandnim značajem. Kulturne razstave so zavzemale tri četrtine vsega razstavnega prostora.

Hvaležni moramo biti agilnim delavcem, ki so nam priredili tako lepo razstavo, ki je v polni meri dosegla svoj namen.

Dne 15. septembra so tekmovali v tradicionalni tekmi harmonikarjev, ki so pokazali od lani razveseljiv napredek.

V gospodarskem delu velesejma so bile razstava trgovine in obrti, razstava »Živalca« in razstava izdelkov iz volne angorskih zajcev.

V gospodarskem delu je bilo 330 razstavljalcev. Živahneje se je kupčevalo v pohištvu, žimi, tapetinskih izdelkih, radio aparatih, najrazličnejših strojih, pečeh, lesnih izdelkih, pleteninah, eteričnih oljih, živilski industriji in najrazličnejših praktičnih novostih.

Prireditve jesenskega velesejma si je ogledalo pribl. 90.000 posetnikov iz vseh delov naše države in v častnem številu tudi iz Avstrije, Bolgarije, Češkoslovaske, Francije, Italije, Nemčije, Poljske. Velesejem je ponovno dokazal svojo upravičenost kot neobhodno potreben propagandni činitelj v našem gospodarskem, kulturnem, pa tudi v nacionalnem življenju.

Prihodnji spomladanski velesejem bo v prvih spomladanskih dnevih meseca junija 1936.

Borzo

Dne 16. septembra.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curaha in Newyorka, popustila sta le Amsterdam in Trst, dočim so drugi tečaji narasli.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi narasel na 8,50, 8,60 na zagrebški pa je nekoliko popustil na 8,47—8,57. Na belgrajski borzi je notiral 8,4726—8,5726. Grški boni so notirali v Zagrebu 34,15—34,85, v Beogradu pa 33,65—34,35. Angleški funt je v Zagrebu narasel na 233,70—235,30, v Beogradu pa na 233,32—234,92. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,67 blago, v Beogradu pa 5,675 denar.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 237.641 Din.

Ljubljana. Amsterdam 2948,16—2962,76, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 738,47—743,53, Curiah 1424,22—1431,29, London 216,23—218,29, Newyork 4343,91—4380,25, Pariz 288,67—290,21, Praga 181,05—182,16, Trst 356,39—359,47.

Curiah. Beograd 7, Pariz 20,28, London 15,24, Newyork 307,75, Bruselj 51,925, Milan 25,09, Madrid 42, Amsterdam 207,10, Berlin 123,60, Dunaj 57,40, Stockholm 78,55, Oslo 76,55, Kopenhagen 68,05, Praga 12,725, Varšava 57,90, Atene 2,90, Cagrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,71, Buenos-Aires 0,8275.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je bila danes slabša in so tečaji popustili. Promet je bil slab.

Ljubljana. 7% inv. pos. 80—80 (80), agrarji 45—47, vojna škoda promptna 369—372, begluške obveznice 64—64 (64), 8% Bler. pos. 80—82, 7% Bler. pos. 71—73, 7% pos. DHB 75—76, 7% stab. pos. 80 blago.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest.+pos. 79—81, vojna škoda promptna 369,50—370 (369), 9., 10. in 12. 371 bl. begl. obv. 63,50—64,50, 8% Bler. pos. 80—82, 7% Bler. pos. 72,50 den., 7% stab. pos. 80—81 (80,50). — Delnice: Priv. agr. banka 230,50—232,50 (232), Trboveljska 100—110, Isis 40 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 82—83 (83), agrarji 47,25 bl., vojna škoda promptna 369—370 (371, 370), begl. obv. 66,75—67 (67), 7% Bler. pos. 71,25—72,50, 7% stab. pos. 81,50—82 (82). — Delnice: Priv. agr. banka 6300 bl.

Žitni trg

V Vojvodini danes pšenice že skoro ni več dobiti. Skladišta Prizada in trgovci so polna blaga in ti čvrsti roki sedaj dirigirati razvoj cen. Cena pšenice je narasla tako visoko, da je presegala ceno, ki jo je določil Prizad. Nominalna cena za pšenico je danes v Vojvodini že okoli 140.

Hmelj

Uradno poročilo tržnega nadzornika. Zalec, 16. sept. 1935. V slabših kvalitetah je bila danes — kakor vsakega ponedeljka — ponudba v Zalcu zopet prekomerno živahna in temu primerno tudi cena neizpremenjena. Za gladko-zeleni hmelj se je vendar ponujalo 26—27 Din. Pri prevzemu so hmeljarji zopet tožili, da so jim posamezni trgovci odklonili del hmelja, ki je bil kupljen na kupu. Pomoč pri upravičenih pritožbah tem hmeljarjem je prav težko izvedljiva, ker navadno niso vzorci vzeti in opremljeni v smislu točke 8. uzane.

Tudi izgleda, da se institucija razsodišča, katero predvidevajo uzance, praktično ne morejo prav uveljaviti, ker se predvsem bolj oddaljenim hmeljarjem zdi poslovanje potom razsodišč preveč zannudno in za kmeta preveč okorno in ker razsodišča nimajo polnega videza in dolžnosti uradne institucije.

Zatec, 16. sept. Z nakupovanjem letošnjega pridelka se polagoma nadaljuje po neizpremenjenih cenah 30—36 Kk, to je 54—65 Din za kg.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naša ljubljena in dobra mama

Marija Kajžar
roj. Matjaš

dne 11. septembra 1935 ob 9. previdena s tolažili svete vere, po hudem trpljenju za vedno zatisnila oči.

Rečete — Planica, 16. sept. 1935.

KAJŽAR FRANC,
gostilničar in posestnik
in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, ki so z izredno mnogostevilno udeležbo pripomogli, da je imel naš iskreno ljubljani, nepozabni soprog, atek, sin, brat in stric, gospod

Janko Auman

tako veličasten pogreb, naša iskrena zahvala. Posebno se zahvaljujemo pred. duhovščini, Kat. prosv. društvu v Dobu, gasilskim društvom z godbo, ki so v tako častnem številu spremlili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti. Naša iskrena zahvala tudi gg. govornikom, ki sta se v tako lepih in ganljivih besedah poslovlila od rajnega, kakor tudi cerkvenim pevcom v Dobu, ki so se oddolžili svojemu zvestemu pevskemu tovarišu s prekrasnim petjem pred hišo žalosti, v cerkvi in na grobu. Srčno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev, enako tudi vsem, ki so nam ob nenadomestljivi izgubi izrazili svoje sožalje in nam v teh težkih dneh, kakor tudi za časa njegove bolezni, nudili svoje pomoč.

Vsem skupaj še enkrat: Bog plačaj!

Vir pri Domžalah, dne 15. septembra 1935.

Zalujoci ostali.

Joseph Conrad:

Na morju

»Rad bi videl,« je izpregovoril stari, »da bi se šli preprčati, ali je kak angleški brod. Nemara bi nas mogli kam napotiti.« Videti je bilo, da se mu nekam preveč mudi. Z drezanjem in brčanjem sem potemtakem spravil enega mornarja v nekakšno polbudno stanje, mu porinil v roko veslo, zagrabil sam za drugo in zaveslala sva proti svetilkam parnika.

Mrmrajoči glasovi so prihajali z njega, kovinko votlo ropotanje iz prostora za stroje, koraki s palube. Line v vratih so se svetile kakor okroglo, razprte oči. Človeške postave so se premikale sem in tja in visoko na mostu je stal nekdo kakor senca. Slišal je udarce mojih vesel.

In zdajci, še preden sem mogel odpreti usta, je izpregovoril pred menoj Vzhod, toda spregovoril je v zapadnem jeziku. Cel hudournik besed se je zvil v to zagonetno, usodno tišino; tuje, nejevoljne besede, ponečane z dobrimi angleškimi izrazi in celo s celimi stavki, kar mi je bilo sicer manj tuje, ali še bolj presenetljivo. In glas je rotil in se krepko pridušal; s ploho psolv je pretrgal slovesni mir zaliva. Sprva me je imenoval pričača, nato pa me je jel obšipati z vse hujsimi priimki, ki jih ne morem navesti tu — po angleško. Človek tanjši je roblen v dveh jeziki in sicer v odkritosrnosti svoje togot tako prepričevalno, da me je malone preveril, da sem se Bog si ga vidi kako pregrešil zoper samoskladje božjega vesoljstva. Komaj da sem ga mogel videti, ali pričel sem že misliti, da ga bo začel krč lomiti.

Nenadoma pa je umolknil in mogel sem razločiti, da smrči in hrope ko morski prašček. Vprašal sem:

»Kakšen parnik pa je to, prosim?«

»Eh? Kaj pa je to? Pa kdo ste vi?«

Izgubljena posadka angleške ladje, ki je na morju pogorela. Nocoj smo dospeli semkaj. Jaz

sem drugi častnik. Kapitan je v barkači in želi vedeti, ali bi nas mogli kam odpotiti.

»Oh, sveta nebesa! Saj pravim... To je »Celestiale«, iz Singaporea, na povratku domov. Jutri zjutraj bova z vašim kapitanom vse uredila... saj pravim... saj pravim... ali ste me nemara prej ta hip slišali?«

»Mislim, da vas je ves zaliv slišal.«

»Smatral sem vas za obrežni čoln. No, poglejte semkaj — ta peklenko leni, ničredni vodja palube je spet šel spat. Hudič ga vzemi! Svetilka je dogorela in toliko, da se nisem zaletel v konec tega preklicanega pomola. Tokrat je že v tretje napravil to neumnost. Zdaj pa vas vprašam: ali je mogoče trpeti kaj takega? Saj bi me moglo pripravi ob pamet. Naznanil ga bom... Pregovoril bom vladinega zastopnika, da ga postavi na cesto, tako...! Vidite — nobene luči nimamo. Ugasnila je, ali ne? Poklical vas bom za pričo, da je ugasnila. Tukaj bi morala goreti, saj veste. Rdeča luč na —«

»Saj je bila luč ondi,« sem rekel mehko.

»Toda dogorela je, človek božji! Kaj hasne zdaj govoriti? Sami lahko vidite, da je ugasnila — ali ne? Ako bi morali vi pluti s kakim izbornim parnikom ob tej od Boga zapušteni obali, bi tudi potrebovali luči. Obrečal bom tega nepridiprava, da se bo zaletel od drugega konca tega nesrečnega pomola. Boste videli, ali ga bom ali ne? Bom ga —«

»Tedad boste lahko poročam svojemu kapitanu, da nas menda sprejeli na palubo?« sem mu segel v besedo.

»Da, sprejel vas bom. Lahko noč,« se je odrežal kratko.

Odveslal sem nazaj, privezal spet čoln k pomolu in se nazadnje odpravil spat. Videl sem bil torej pred seboj molk Vzhoda. Slišal sem bil trnico njegovega jezika. Ko pa sem iznova odprl oči, je bila tišina tako polna, kakor da sploh ni bila pretrgana. Ležal sem v morju luči in nebo mi ni bilo še nikoli dotlej tako oddaljeno, tako visoko. Odprl sem oči in ležal, ne da bi se bil zgenil.

nosnih na svojo modrost, svoje znanje, svojo moč. Zame pa je ves Vzhod zajet v onem mojem mladostnem prividu. Zame leži ves Vzhod v onem hipu, v katerem sem odprl pred njim svoje mlade oči. Prišel sem k njemu po svoji borbi z morjem — in bil sem mlad — in videl sem ga, kako mi gleda v oči. In to je vse, kar mi je preostalo od njega! Zgolj trenutek; trenutek moči, romantičnega zamaknenja, očaranja — mladosti... trohica sončnega žarka na tujem obrežju, trenutek, ki ga je bilo vredno zapomniti, hipen vzdih in — zbogom! — noč — zbogom!...

Pil je.

»Oh! Dobri davni časi — dobri davni časi! Mladost in morje. Carobne sanje in morje! Dobro, silno morje, slano, grenko morje, ki je moglo človeku šepetati na uho, mu rjuti v obraz, mu za preti sapo.«

Spet je pil.

»Morje je lepota nad lepoto, reči hočem, morje samo — ali pa mladost sama? Kdo bi mogel reči? Ali vi tukaj — vi vsi ste imeli kaj od življenja: denar, ljubezen — karkoli je že mogoče dobiti na suhem — povejte mi pa, ali ni bil naš najlepši čas tedaj, ko smo bili mladi na morju? Ko smo bili mladi in nismo imeli na morju, ki nišesar ne daje, ničesar drugega ko trde udarce, pa kdaj pa kdaj priložnost, da smo se zavedali svoje moči; ali ni to — in zgolj to — po čemer vi vsi žalujete?«

In vsi smo mu prikimali: finančnik, knjigovodja, advokat, vsi smo mu prikimali čez gladke mizo, ki so se v nji odražali kakor v mirni rjavi vodi naši razorani, nagubani obrazi; naši obrazi, zaznamenovani od dela, prevar, uspeha, ljubezni, naše trudne oči pa so še vedno mirne, nenehljivo, zaskrbljeno zrlle nekam onkraj življenja, kakor da bi pričakovale nečesa, kar je medtem že izginilo — izginilo neopazno, v enem samem vzdihu, v enem samem trenu oči — hkratu z mladostjo, močjo, z romantičnim čarom samoprevare.

KONEC

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žetlovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Sodarske pomočnike iščem za takoj. Pisarne ponudbe: Gumzej, Celje, Breg.

Upokojenec

zanesljiv in trezen — se sprejme v pomoč gospodarstvu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vestne«.

Čevljar, pomočnika

sprejem. Brajer Anton, Prule, baraka.

Iščem družabnika

delovnega, za lesni obrat, s kapitalom 35.000 Din. Zasluge rentabilne, ostalo po dogovoru. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 11474.

Dve pletilji

za telovnike iščem za takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Marko Krovinič, Karlovac, Luščič 45.

Službe iščejo

Absolventinja

trgovske šole išče nameščenje v pisarni. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vestne«.

Šivilja

se priporoča damam na dom. Fani Hočevnar, trafika Pučelj, Miklošičeva cesta 34.

Prodajo

Mlin za grozdje

naprodaj za dobro vino ali grozdje. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11467.

Naprodaj

orehov les, plohi, suhi, stari 6 let, in mecesnovne deske. Poizve se: Gostilna pri Tičku na gričku.

Namizno grozdje

3000—4000 kg — naprodaj. Vprašati pri g. Solkebe, Meljska cesta, Maribor.

Prodaj, zamenjam

voz zapravljenec za vinske. Ponudbe: Ačkun Valentin, Trbovlje.

Koleselj

lep in lahek, skoraj nov, po zelo nizki ceni prodaja Franc Kuhar, Dol pri Lj.

Jabolka za prešanje

nudi po 0.70 Din kg A. Nachbar, Radeče.

Kopalne banje

in peči, klosete, umivalnik, kuhinjske liake in vse instalacijski material, vse samo prvovrstno blago. Dobite po najnižjih cenah pri tvrdki Fr. Stupica trgovina z železnino, največja zaloga poljedelskih strojev, razstreljiv, čebelarstvih potrebščin, stavbnega materiala itd. — Nakup starega železa in drugih kovin po najvišjih cenah.

Nogavice, rokavice in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg.

Zopet smo cenejši!

La sportni suknjič 95 Din, trenchcoat 420 Din Specialna izbira pump, modnih blač, perila itd. Preker, Sv. Petra c. 14.

Tvrđka

Stanko Florjančič

železnina, Sv. Petra cesta, pri Zmajskem mostu, prodaja iz skladišča razno kuhinjsko posodo, razno orodje, štedilnike, tehnične itd., po najnižjih cenah (vhod skozi dvorišče). — V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice ljubljanskih zavodov.

Semensko pšenico

selekcijonirano, prvovrstno, zanesljivo seme, oddaja po ugodni ceni tvrdka

A. VOJK

Ljubljana, Resljeva c. 24

Zahtevajte ponudbo in vzorec!

Kupimo

Peč znamke Zephir

ali kako drugo dobro znamko, dobro ohranjeno, eventualno tudi lončeno, kupim. Oto Weixler, Celje, Breg 15.

Jabolka

namizna, zlata parmena, kanada, kakor tudi mešana, od 5000 kg naprej — kupuje po najvišji ceni: Renier, Podčetrtek.

Suhe in sveže gobe male kupuje tvrdka Artur Nachbar, Radeče.

Takoj kupim

stružnico za železo in skobelni stroj. Ponudbe poslati pod značko »Dobro ohranjeno« upravi »Slovenca« št. 11484.

Seno za Abesinijo

dobro stisnjeno, vezano, kupimo v večjih vagonih množinah. Ponudbe za franko vagon Postojna upravi »Slovenca« pod šifro »Seno za Abesinijo«.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Ženitbe

Gospod srednjih let

se želi poročiti z gospodično 25—35 let. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Srečna jesen«.

Vajenci

Trgovski vajenec

za trgovino meš. blaga, v starosti 14 let, zdrav ter dobrih staršev, s primerno šolsko izobrazbo — se takoj sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 11446.

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana Krekov trg 10

Hranilno knjižico

Kmetijske posojilnice za 80.000 Din prodam proti gotovini najboljšemu ponudniku. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sava« št. 11434.

Stanovanja

ODDAJO:

Sobo

lepo, veliko, s štedilnikom in vsemi pritliklinami oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 11478.

Opremljeno sobo

takoj oddam. Vrhovčeva ulica 13.

Vnajem

ODDAJO:

Gostilno

oddamo na račun. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11475.

Pisarniški ali ordinac.

prostori se takoj oddajo v Dalmatinovi ulici, pritličje. Poizvedbe: Gradbena pisarna, Rimska cesta št. 2/I.

Razno

Kmetovalci

sejte jesen

zimsko grahorico

za svežo krmo, košnja že sredi majnika.

Dobi se pri tvrdki

Fran Pogačnik

d. z o. z.,

Ljubljana, Tyrševa c. 33

v Javnih skladiščih.

Tinčkove in Tončkove prigode

130.

Novi zapletljaji.

»Se vedno sem se izmazal iz vsake stiske in zadrege, pa se bom tudi topot!« je Tonček začel tolažiti samega sebe. »Kar poidimo dalje! Nekam bomo že prišli,« je nato zabundal predse, vtaknil roke v žep in odrazil za nosom.

Spotoma se je veselo smehljaj ob spominu na črne požaruhe, ki jim je z nedolžnimi igračkami takšno zagodel in se tako rešil bridke smrti v ljudskožrskem kotlu.

Ko je tako sam samcat korakal skozi pražozd, je z visokega drevesa zdajci iztegnila svojo glavo velika kača.

Preden je naš mali junak utegnil vzeti podplate pod pazduho, se mu je kača že ovila okoli telesa in ga posadila na tla.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega srčno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, deda, tasta itd., gospoda

Dragotina Hribarja

veleindustrijalca, častnega predsednika Ljubljanske borze, častnega predsednika Zveze industrijcev itd., itd.,

kakor za številne krasne vence in cvetje, — se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

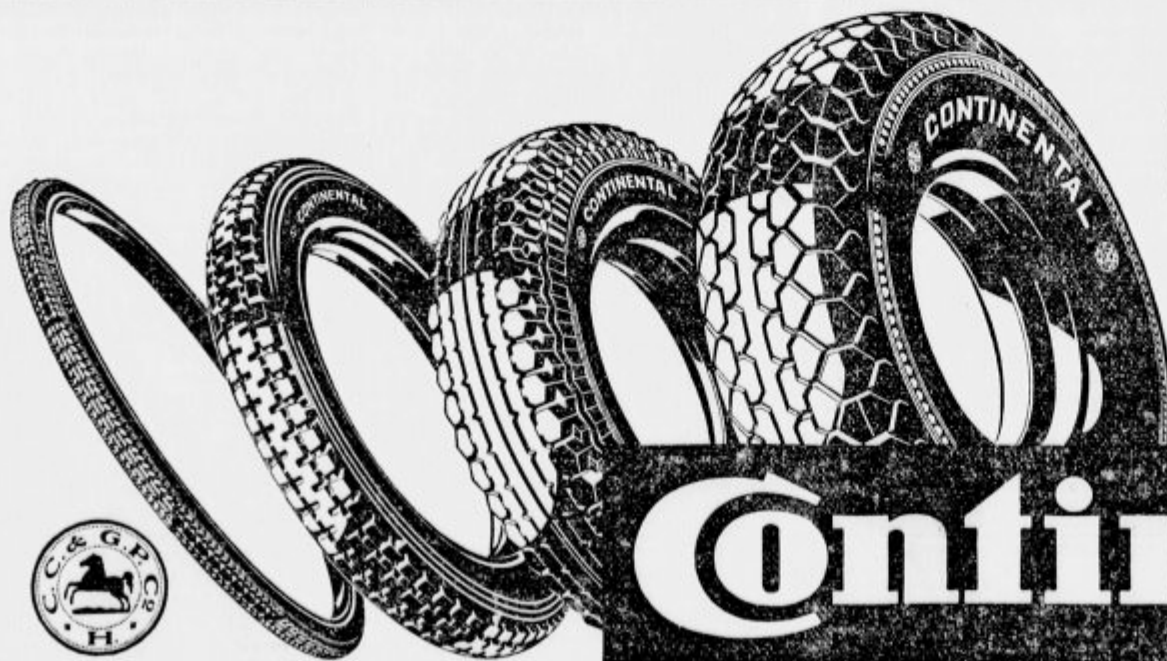
Posebej se zahvaljujemo ministru g. dr. Antonu Korošcu, senatorju g. Ivanu Hribarju za topli poslovljni govor pred hišo in enako predsedniku Zveze industrijcev za Dravsko banovino g. Antonu Krejčiču. Nadalje zastopniku bana g. pomočniku Dr. Otmarju Pirkmaierju, predsedniku mestne občine ljubljanske g. dr. Vladimiru Ravniharju, zdravniku g. dr. Hausu za prijateljsko požrtvovalnost, čč. duhovščini, vsem številnim zastopnikom raznih oblasti, gospodarskih, kulturnih in stanovskih korporacij in društev, industrijskih podjetij, zastopnikom Univerze, raznih zbornic in uradov, gg. občinskim svetovalcem ljubljanskim, pevskemu zboru Glasbene Matice za prelepo žalno petje, Oasilemu in reševalnemu društvu, šolski mladini čč. sestram, domačim uslužbencem in končno vsem številnim prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki so dragega pokojnika v tako čestnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Prav iskrena kvala tudi predsedniku Zbornice TOI g. Ivanu Jelačinu in predsedniku Ljubljanske borze za blago in vrednost g. dr. Ivanu Slokarju za tolažilne govore ob odprtem grobu.

Maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 19. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana—Zagreb, dne 16. septembra 1935.

Žalujoča rodbina Dragotina Hribarja

Pneumatika,
ki se Vam ne bo
nikdar izneverila!

Continental

Viktor Bohinec, Ljubljana, Tyrševa cesta 21 — Telefon št. 23-09.